No 2267 Zaterdag 8 September 1934 51ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Tel. 47
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Een misverstand onder ontwikkelde andersdenkenden.

II.

Naar aanleiding van een dispuut.

Men kan hier een moeilijkheid maken uit de leer der katholieke godgeleerdheid. Immers ook de theologie noemen dc scholastieke theologanten een wetenschap. Toch is het klaarblijkelijk, dat de theologie zeker over vele zaken handelt die boven het inzicht gaan van 's menschen verstand. Want de theologie of de „gewijde wetenschap" gaat uit van de geloofswaarheden.

Geloofswaarheden nu worden aangenomen op gezag en niet ingezien. Dus schijnt er wetenschap te kunnen zijn zonder inzicht. En is het derhalve ook mogelijk — juist volgens de katholieke opvatting — dat de scholastieke philosophie steunt op gezag, evenals de katholieke theologie. Een van beiden dus: of het eigen kenmerk van wetenschap: het geven van inzichtelijke kennis wordt door de katholieken niet aanvaard, of wel noemen zij ten onrechte de theologie eene wetenschap.

Het antwoord op deze tamelijk ingewikkelde moeilijkheid, veronderstelt een juiste kennis van het begrip theologie in den zin, waarin het hier genomen wordt. Wij zullen de uiteenzetting ervan dan ook in ons antwoord opnemen, waardoor we niet afwijken van ons vooropgesteld doel, daar uit een juist begrip der katholieke theologie tevens de overeenkomst en het verschil met de z.g. katholieke wijsbegeerte allerduidelijkst naar voren treedt en het wetenschapsbegrip juist door het oplossen dezer moeilijkheid **allernauwkeurigst moet blijken.**

Vooreerst moeten wij toegeven, dat de scholastieke godgeleerdheid, die tot de gewijde wetenschap behoort, steunt op de openbaring. Het is volkomen waar, dat de theoloog uit de door het geloof gegeven praemissen zijn conclusies trekt.

Nu zijn er theologanten, die de weteuschappelijkheid der theologie bewijzen, als uit haar aard geëigend voor wetenschappelijk inzicht. Zij verstaan dan onder theologie het complex waarheden, die voor ons stervelingen en de geloofswaarheden en de daaruit getrokken conclusies bevatten. Deze geloofswaarheden — zeggen zij — zijn enkel voorwerp van geloof voor den mensch, zoolang hij nog op aarde toeft; op zich zelf kunnen die waarheden worden ingezien en worden zij ook inderdaad ingezien door de gelukzaligen. In den hemel bestaat geen geloof meer. In zich zelf dus zijn die dogmata voorwerp van wetenschap.

Men kan deze opvatting buiten beschouwing laten en urgeeren, dat feitelijk voor ons dan toch het geloof blijft staan en dat wij de theologie een wetenschap noemen juist in betrekking tot ons, zooals *wij* haar beoefenen. Dit moet worden toegegeven. De facto zien wij de principen der theologie niet in, de facto steunen wij derhalve op gezag, maar kan men hierom de theologie geen wetenschap noemen?

Om op deze vraag een juist antwoord te geven, onderscheide men wel tusschen de beginselen, waarvan een wetenschap uitgaat en tusschen die wetenschap zelve. Bijna iedere wetenschap, profane zoo goed als gewijde, gaat uit van stellingen, die zij als bewezen veronderstelt, hetzij ze werkelijk bewezen zijn in een andere wetenschap tot wier eigenlijk terrein zij behooren, hetzij ze om een of andere reden, waarmee de ontleenende wetenschap zich niet inlaat, als zeker voor haar vaststaan. Dat physica, mechanica en chemie bijvoorbeeld de stellingen der mathematiek gebruiken, heeft ieder ervaren die ook slechts het elementairste handboek dezer exacte wetenschappen heeft ingezien. Dat de metaphysiek grondslag is van speciale wetenschap, vindt men in het artikel van Mag. Doodkorte in het Stud-Ann-1918 wijd en breed toegelicht.

Maar volgen deze wetenschappen zulk een werkmethode, ontwikkelen zij zich op een grondslag dien ze zelf niet legden, gaan ze uit van stellingen, die ze niet bewezen, dan steunen ze op gezag, dan nemen ze iets aan, wat ze niet inzien, dan *gelooven* ze derhalve. Daar wordt inderdaad ontzaglijk veel geloofd in de wereld, in het practische leven niet alleen, ook in de wetenschap. „De beginneling moet gelooven" zei Aristoteles reeds en paste deze waarheid toe op ieder mensch, die zich wetenschappelijk wilde vormen. Nochtans blijft het even waar, dat wetenschap in den **strikten zin staat buiten alle gezag.** Wil dus de theologie een wetenschap zijn, dan moet zij ook juist in zoover zij wetenschap is van alle gezag abstraheeren.

De aandachtige lezer ziet de oplossing van het probleem reeds. In zoover een wetenschap uitgaat van stellingen, die zij niet bewijst, heet zij geen wetenschap; maar alleen in zoover zij met de gegeven denkstof zelve verder denkt, inzichten vormt, alleen in zoover draagt zij haar naam.

Juist doordat wij zeggen, dat een bepaalde wetenschap stellingen aan een *andere* wetenschap ontleent en deze als bewezen aanvaardt, geven wij te kennen, dat deze *aangenomen* stellingen eigenlijk niet tot die bepaalde wetenschap behooren, omdat van iedere wetenschap verondersteld wordt dat zij haar *eigen* stellingen bewijst, dat wil hier zeggen: laat inzien, doet begrijpen.

Zou een bepaalde wetenschap dus juist en alleen gaan over begrippen en begripscombinaties, die zij zelve niet inzag, dan mochten wij haar met het volste recht den naam van wetenschap onthouden, maar wanneer zulk een wetenschap enkel *uitgaat* van elders bewezen stellingen en dan eerst haar taak aanvangt van eigen onderzoek en eigen inzicht, dan moet haar ook dáár bij dien aanvang, het brevet van wetenschap worden uitgereikt.

Dit aangenomen, baart het geen moeilijkheid het wetenschappelijk karakter der gewijde theologie te handhaven, zonder aan het ware wetenschapbegrip **den minsten afbreuk te** doen. Want wij noemen de theologie geen wetenschap in zoover de beginselen, waarvan wij uitgaan, door ons worden aangenomen, maar in zoover we — op die beginselen steunend met ons verstand — zelf verder gaan denken We beginnen met de gegeven materie oordeelen te vormen, waarvan we inzien, dat het praedicaat aan het subject toekomt. De beginselen waarvan de theologie uitgaat zijn de geloofsdogma's. Deze worden in de theologie niet bewezen. Zij heeten terecht *geloofs*dogma's. Waar het geloof eindigt, begint de wetenschap. 't Geloof leert ons: Christus is mensch. Mijn verstand zegt aanstonds: Welnu dan kan Christus lachen, dan heeft Hij natuurlijkerwijze behoefte aan voedsel. Wat het geloof nu leert, valt juist in zoover het dogma zich uitstrekt niet onder de theologie maar onder het geloof, doch wat wij daaruit verder met ons verstand afleiden, verdient — mits wij wetenschappelijk te werk gaan — den naam van wetenschap.

Hiermede is bewezen, dat de scholastieke theologie een wetenschap is, zonder dat aan het straks uiteengezette wetenschapsbegrip de minste afbreuk is gedaan. Integendeel is juist gebleken door het beperkt toepassen der wetenschapsdefinitie, alleen voor de eigen conclusies en niet voor de aangenomen beginselen, hoe klaar — door het onderscheid, dat er bestaat tusschen het op gezag aannemen dier beginselen en het inzien der conclusies — het verschil tusschen geloof en wetenschap uitkomt.

In bovenstaande ontleding en omschrijving van het theologie-begrip wordt echter tevens de overeenkomst en het verschil met de scholastieke wijsbegeerte aangegeven. We gaan dit nu nader ontwikkelen en komen dan geleidelijk tot de voltooiing der wijsbegeertedefinitie, die niet volledig is met de loutere bepaling van wetenschap.

Er hangt immers alles van af *wat voor een soort* wetenschap de wijsbegeerte is, een onafhankelijke n.l. of een afhankelijke; een zelfstandige of een die steunt op beginselen buiten haar eigen terrein ontleend, een scientia subalterna of subalternata gelijk de vaktermen luiden. Mocht de scholastieke philosophie een afhankelijke wetenschap zijn, dan zouden we — willen we kans van slagen hebben ons pleit te winnen — moeten aantoonen, waarvan ze afhankelijk was, waaraan ze haar beginselen ontleende. Bovendien zouden we moeten bewijzen, dat die beginselen deugdelijk waren en door een ieder konden aanvaard worden om innerlijke evidentie of uiterlijke autoriteit. Dit is echter van te voren al zeker: is de wijsbegeerte een wetenschap van dezelfde soort of gaat zij op gelijke wijze te werk als de godgeleerdheid, dan zal er nooit sprake zijn van onderlinge samenwerking in het bestudeeren dezer wetenschap zoolang het geloof waarvan de een uitgaat niet door den ander gedeeld wordt en heeft de andersdenkende geleerde dus gelijk te spreken van de afhankelijkheid der roomsche wijsbegeerte.

Uit de moeilijkheden, die men ons maakt en uit de verwijten, die men ons doet zou een oppervlakkig toeschouwer wel meenen, dat de scholastieke wijsbegeerte inderdaad zulk een van het geloof afhankelijke wetenschap is en dus machtig veel gelijken moet op het boven uiteengezette begrip van theologie; maar is hij zoo geduldig ons verder te volgen, dan zal hij spoedig gewaar worden, dat de z. g. katholieke philosophie, al komt zij in iets overeen met de theologie, toch hemelsbreed met haar in wezen verschilt.

Beiden komen hierin overeen, dat zij wetenschappen zijn; beide steunen zij op eigen inzicht. Nochthans verschillen zij hierin, dat de theologie hare beginselen ontleent aan het geloof, terwijl de philosophie daarentegen *geen enkel beginsel* ontleent aan een andere wetenschap of kennis of openbaring of hoe men het noemen wil.

Wijsbegeerte is volgens de scholastiek juist de wetenchap van de diepste oorzaken, van de laatste d. i. algemeenste gronden.

Zij dringt door tot de *eerste* beginselen van worden, zijn, behooren, kennen enz.

En dit doordringen tot de eerste beginselen gebeurt niet door een bovennatuurlijke verlichting van het verstand; neen, de wijsgeer verwerft **zijn inzicht door het natuurlijk licht** zijner rede.

Ziedaar de opvatting die de katholieken hechten aan het begrip wijsbegeerte. Als zoodanig is ze een *onafhankelijke* wetenschap, geheel en al steunend op eigen inzicht, zoodat het wetenschap-begrip volkomen, onder elk opzicht, zonder het minste voorbehoud zoowel voor beginselen als voor conclusies op haar van toepassing is. Ook door den katholiek — aldus Mag. de Groot in zijn *Leo XIII en de H. Thomas van Aquino* — wordt gehuldigd: de kennis van den wijsgeer als zoodanig, steunt op de natuurlijke rede."

Deze uiteengezette theorie over het zelfstandig karakter der z.g. katholieke philosophie is geheel en al in overeenstemming met de practijk. De natuur verloochent de leer niet. Men raadplege ieder wijsgeerig handboek door een katholieken auteur van naam geschreven — en dat zijn er legio —, men ga stelling voor stelling na, in welk onderdeel ook van dit uitgebreide studievak; nooit zal men een geloofs*argument* vinden om een wijsgeerige thesis te doen inzien. Men heeft zelfs een eigen naam gegeven aan de natuurlijke Godsleer, die wij met ons verstand kunnen achterhalen en noemt ze „Theodicea" ter onderscheiding van de bovennatuurlijke Godsleer, die uit gaat van de geloofsdogmata en welke men kortweg: theologie noemt, ofschoon dit eigenlijk een algemeene naam is waaronder zoowel Theodicea als Dogmathiek valt.

(Wordt vervolgd).

SOCIALE HOEK.

In het vorige artikel hebben we gezien hoe Q. A. het karakter van den arbeid bepaalde en in verband bracht met:

1e. het onderhoud van den arbeider en zijn gezin.
2e. de toestand van de onderneming
3e. het algemeen welzijn.

Achtereenvolgens zal worden nagegaan welke grenzen door deze 3 uiterlijke verschijnselen aan het arbeidsloon worden gesteld.

Q. A. schrijft:

„Op de eerste plaats moet aan den arbeider een loon worden uitgekeerd, dat voldoende is om hem en zijn gezin te onderhouden en verder: Met alle kracht moet men er dus naar streven, dat de huisvaders een loon ontvangen, ruim genoeg om behoorlijk te voorzien in de gewone behoeften van het gezin. En indien dit bij de tegenwoordige verhoudingen niet altijd mogelijk is, eischt de sociale rechtvaardigheid, dat men zoo spoedig mogelijk overgaat tot die hervormingen, waardoor aan elken volwassen arbeider zulk een loon wordt verzekerd."

Aan deze minimum-eisch, voortvloeiend uit het persoonlijk karakter van den arbeid, *moet* worden voldaan. Welke hervormingen daarvoor noodig zijn en in hoeverre voor het bestuur van een land met overwegend katholieke bevolking, als Curaçao, hieruit verplichtingen voortvloeien, zij hier voorloopig buiten beschouwing gelaten. Vast staat intusschen dat het gezinsloon een minimun vormt voor den volwassen arbeider.

Teneinde deze eisch echter practisch bruikbaar, handelbaar en becijferbaar te maken, zijn gegevens noodig over levenswijze en levensbehoeften van de bevolking, waarom o. a. een systematisch onderzoek en veel goede wil (vooral ook van de zijde der arbeiders) noodig is. Deductief zullen zeker geen resultaten verkregen worden, die door alle belanghebbenden worden geaccepteerd. Hoe dan ook: al wie bereid is ertoe mede te werken dat een behoorlijk loon wordt uitbetaald, moet ook bereid zijn hulp te verleenen tot het verzamelen van dergelijke gegevens. Wij denken hierbij zoowel aan het Gouvernement en de Kol. Raad (b v. door het voteeren van gelden van het onderzoek), als aan de Volksbond en andere sociale vereenigingen (niet alleen de besturen maar vooral de leden!) — en ten slotte ook aan de groote particuliere maatschappijen van goeden wil.

Wij willen hier nog wijzen op **enkele denkfouten, die men aantreft bij menschen die in principep** bereid zijn de grondslag van gezinsloon te aanvaarden. De kosten van het levensonderhoud wordt door hen vaak opgeleid uit de laagste loonen, die betaald worden. „De menschen werken er voor en gaan er niet bij dood — dus kunnen zij ervan leven" — is dan ongeveer de redeneering. Dat er voor het laagste loon gewerkt wordt, is misschien soms waar; doch dat de menschen er niet bij dood gaan, is minstens twijfelachtig. Wij vreezen dat een nauwkeurig onderzoek naar de doodsoorzaken van de bevolking zou aantoonen dat een niet-te-verwaarloozen deel ervan aan ondervoeding in een of ander tijdperk van het leven zou moeten worden toegeschreven. Misschien kan de Geneeskundige Dienst van Curaçao gegevens verstrekken die een licht zouden werpen op de hier aanwezige toestanden. In ieder geval is de conclusie dat de bevolking er „dus„ van kan leven, zeer twijfelachtig. Op de bodem ligt hierbij weer de overtuiging verborgen, dat het loon uitsluitend bepaald behoort te worden door het aanbod van arbeiders: hoe meer arbeiders, hoe lager loonen. Zoo lang ervoor gewerkt wordt, is het goed.

Een tweede fout die dikwijls wordt gemaakt, is de volgende: Men informeert wat het Gouvernement betaalt en voelt zich een zeer humaan chef indien men een hooger loon uitkeert. Arbeiders, die daarmede nog niet tevreden zijn, zijn socialisten of communisten, die uitgewezen behoorden te worden als opruiers. **Waar de fout ligt, is duidelijk. Wat het Gouvernement** betaalt, kan onmogelijk een maatstaf zijn, omdat de Gouvernementsloonen, juist omgekeerd, worden afgeleid uit en aangepast aan de particuliere loonen. Bovendien is nog niet aangetoond dat de overheidsloonen juist zijn.

Een derde fout willen we nog even aanstippen. Er zijn menschen die werkelijk de hoogte van het gezinsloon trachten te bepalen door samenstelling van al wat men meent dat voor het levensonderhoud noodig is. Dit „waschlijstje" wordt dan echter gemaakt door iemand die niet weet wat de behoeften van de bevolking zijn, welke uitgaven men heeft en hoe lang de verschillende gebruiksartikelen mee gaan. De resultaten zullen dan ook absoluut misleidend zijn, ondanks de goede bedoelingen.

Kort geleden werd door een Hollandsche dame, die weken de gast was van een familie op Curaçao, beweerd dat het leven hier veel goedkooper was als het leven in Holland. Als „bewijs" daarvoor noemde zij enkele prijzen, die ze toevallig gezien had (vermoedelijk zonder de qualiteiten te kunnen beoordeelen). „En bovendien — voegde zij eraan toe — wat in Holland of Amerika goedkooper is, kun je daar bestellen." Een huishouden had de dame echter niet gevoerd.

Het zal duidelijk zijn dat deze intuitieve methode totaal onjuist is en tot veel onderling wantrouwen moet leiden. Wat ons hierbij bijzonder opvalt, is de lichtzinnigheid waarmee dergelijke beweringen worden geuit — en dat nog wel door menschen, die het meenen. Wij weten heel zeker dat iedere groote onderneming van haar eigen kostprijsberekeningen een belangrijk grootere nauwkeurigheid verlangt. Een oprioristische calculatie als voor de bepaling van het minimumloon wordt toegepast zou ieder bedrijf ten gronde richten.

Hoe echter deze — en er zijn nog andere — fouten te vermijden, zal men vragen. Het is hier niet de plaats daarover breedvoerig uit te weiden. Wij willen slechts opmerken, dat indien een calculatie voor een grootbedrijf met evenveel of meer moeilijkheden gepaard ging, er niet gerust zou worden voor de oplossing gevonden was. **Noodig is echter samenwerking en goede wil.**

De samenwerking diende eigenlijk reeds te volgen uit een inzicht in de sociale afhankelijkheden. Iedere winkelier weet b.v. dat zijn omzet daalt als de loonen verminderen. De goede wil zou dan grootendeels een vraag worden van meerderheid en publieke opinie.

Voor een behoorlijke loonregeling, voor de beoordeeling, van iedere loonregeling moeten de werkelijke kosten van het levensonderhoud bekend zijn Deze kennis *moet* verzameld worden.

Op de tweede plaats is echter het loon ook afhankelijk van de toestand van de onderneming.

„Want — zegt Q. A. — het zou
„onrechtvaardig zijn overmatige loo
„nen te eischen, die de onderne-
„ming niet kan dragen zonder zelf ten
„gronde te gaan en de arbeiders
„mede te sleepen in de ellende.

Wanneer echter een onderneming minder winst afwerpt, tengevolge van nalatigheid, gebrek aan initiatief of het niet voldoende rekening houden met den technischen en economischen vooruitgang, dan mag dit niet als een te rechtvaardigen rede beschouwd worden om de loonen der arbeiders te drukken."

Wij gelooven niet dat hieraan op het oogenblik iets toegevoegd behoeft te worden. Zoover ons bekend, worden hier geen overmatige loonen meer uitbetaald aan wat men in het spraakgebruik onder arbeiders verstaat. Of er geen hoogere functionarissen zijn, waarop deze alinea's van Q. A. van toepassing zouden kunnen zijn, is een geheel andere vraag,

Q. A. voegt hier nog aan toe:

„Wordt echter de onderneming zelf door onrechtvaardige lasten gedrukt of gedwongen haar producten beneden den rechtvaardigen prijs te verhoogen, zoodat er niet zooveel geld binnenkomt als voor de uitbetaling van een billijk loon aan de arbeiders toereikend is, dan maken zij, die deze druk uitoefenen zich aan zware zonden schuldig; zij immers ontrooven het rechtvaardig loon aan de arbeiders, die door de noodzakelijkheid gedwongen worden een lager loon te accepteeren dan waarop zij recht hebben."

Duidelijk blijkt hieruit wederom het recht van de arbeiders op een rechtvaardig loon, een gezinsloon als boven omschreven. Indien iemand echter niet in staat is te betalen wat hij schuldig is, gaat hij overleg plegen met zijn schuldeischers. Dat is de toestand die feitelijk ontstaat, wanneer de ondernemer niet in staat is het gezinsloon te betalen. Door het laten werken van de arbeiders wordt de onderneming de schuldenares van de arbeiders voor een bedrag, minstens gelijk aan het gezinsloon (voor de volwassenen natuurlijk). Kan zij dat niet betalen, dan behoort zij overleg te plegen met de schuldeischers — d. z. de arbeiders. En het is dan de taak van de leiders van de onderneming door tactisch en eerlijk optreden het onderling vertrouwen in stand te houden. Een fatsoenlijk zakenman handelt op deze wijze, een fatsoenlijke onderneming behoort evenzoo te handelen.

Bezuinigingsmaatregelen in de vorm van rationalisatie of met mechanisatie van het bedrijf, die meestal met ontslag van personeel gepaard gaan, laten

wij hier buiten beschouwing, als niet in direct verband staande met de encycliek Q. A.

Wij willen slechts herinneren aan de uitspraak van Pigon: „In industrial as in international negotiations perfection of machinery counts for far less than good faith and good will."

(The Economies of Welfare, London, 1920).

„Ten slotte moet de hoogte van het loon aangepast worden aan het algemeen economisch welzijn."

zegt Q. A. als laatste bepaling van het arbeidsloon. De arbeid heeft immers ook een sociaal karakter. Arbeidsloon is het voornaamste middel om de goederen te verdeelen en om ook den arbeider tot eenig bezit te brengen. Maar de Paus wijst nog op een andere zijde van het vraagstuk:

„dat n.l. aan hen die werken kunnen en werken willen ook de gelegenheid tot arbeiden gegeven wordt Dit hangt echter voor een groot deel af van de loonstandaard."

De moderne economische theoriën hebben getracht aan te toonen dat in de meeste gevallen werkeloosheid het resultaat zal zijn van loonsverhoogingen, terwijl in de gunstigste gevallen een evenredige verhooging van de goederenprijzen de verhooging van het loon toch weer teniet zou doen. We zullen ons hier niet verdiepen in al de onderstellingen, in alle abstracties die noodig zijn om tot deze conclusies te komen. Doch zelfs indien deze conclusies al logisch voortvloeien uit de praemissen, zou dit hoogstens bewijzen dat zij veranderd moeten worden: dat zouden dan de hervormingen zijn waarvan Q. A. reeds sprak bij het gezinsloon. Vast staat intusschen wel dat te hooge en te lage loonen beide oorzaak kunnen zijn van werkeloosheid door verstoring van het (dynamisch) evenwicht in de maatschappij. Q. A. zegt dan ook:

„Het is in strijd met de sociale rechtvaardigheid ter wille van eigen voordeel en met achterstelling van het algemeen welzijn, de loonen der arbeiders teveel te drukken of te verhoogen. En diezelfde rechtvaardigheid eischt, dat met gemeenschappelijk overleg en eensgezind, voor zoover dit kan, de loonen zoo geregeld worden dat zooveel mogelijk arbeiders werk kunnen krijgen en voldoende middelen ontvangen voor hun levensonderhoud.

In deze alinea zien we derhalve de begrenzing van het minimum-loon — door het levensonderhoud — en van het maximumloon door de belangen van andere arbeiders, waarvoor de werkgelegenheid zoo ruim mogelijk moet zijn. Waren echter voor de practische vaststelling van het loon-minimum reeds gegevens noodig, die slechts door onderlinge samenwerking verkregen kunne worden, — de bepaling van het maximum eischt in nog veel sterkere mate overleg tusschen de belanghebbenden.

Het ware te wenschen dat de leiders van de ondernemingen zoowel als van de arbeiders zooveel sociaal gevoel en economisch inzicht hadden, dat ook deze hoogste grens met eenige nauwkeurigheid kon worden vastgesteld.

„Want — zegt Q.A. — het sociaal-economisch organisme zal eerst dan hecht gevestigd zijn en zijn doel bereiken, wanneer aan allen gezamenlijk en ieder afzonderlijk, ook alle goederen ter beschikking staan, die zoowel door natuurlijke en industrieele hulpbronnen als door een sociale organisatie van het economisch leven kunnen worden opgeleverd. En die goederenvoorraad moet zoo groot zijn, dat hij niet alleen in het noodzakelijk levensonderhoud en een gepast comfort voorziet, maar ook in staat is, de menschen op te voeren tot dat edele kultuurleven, dat, mits er verstandig gebruik van wordt gemaakt, geen beletsel, doch veleer een krachtig hulpmiddel is voor de beoefening van de deugd."

Zooals uit het bovenstaande blijkt, is de bepaling van het juiste loon een ingewikkeld vraagstuk — ingewikkelder als sommige economen het voorstellen. Zoo schrijft mej. Dr. van Dorp — een bekende figuur in Holland — in de Econ. Stat. Berichten van Jan. '34 „dat voor beëindiging der werkeloosheid slechts noodig is dat de werknemers aan het werk gaan tegen „voor den ondernemer loonende voorwaarden," waarbij wij weer terug zijn bij den eenigen eisch: soepelheid, aanpassing van het loon"

Wij hopen dat het onze lezers duidelijk is geworden dat ons standpunt geheel anders is, minder eenzijdig, beter gefundeerd, meer algemeen. Niet de „voor den ondernemer loonende voorwaarden" vormen de juiste maatstaf voor het arbeidsloon, doch wel het levensonderhoud van het gezin. Verder moet méér als dit minimum betaald worden, zoodra de toestand van de onderneming dit toelaat, met de begrenzing naar boven door de belangen van andere arbeiders, voor wie de werkgelegenheid zoo ruim mogelijk moet zijn.

De Paus is Zich natuurlijk wel bewust dat het niet aan de direct-betrokkenen alleen kan worden overgelaten de juiste middelen te kiezen om de eischen van een rechtvaardige sociale orde ingewilligd te krijgen, waar deze op zoo ingewikkelde wijze samenhangen. Q. A. geeft daarom in de volgende paragrafen aan, wie hierbij een taak heeft te vervullen en welke middelen moeten worden toegepast.

JEUGD-TEGENSTRIJDIGHEDEN.

In verband met de verschillende artikelen, die we ten bate onzer Curaçaosche- of beter, katholieke jeugdactie in Ned. W. Indië- plaatsen, over moeilijkheden, die zich veelvuldig voordoen, over 't steeds groeiend enthousiasme bij jeugd en ouderen duidelijk waarneembaar, over 't groot belang van een krachtig centraal bestuur, over eigen bondsblad (sinds dien is 't jeugdblad „Adilanti" verschenen en wordt met duizenden verkocht!) en eigen groot centraalgebouw voor algemeene bijeenkomsten, over de noodzakelijkheid van goede, blije ontspanning, over de invloed der sport, over 't nauwgezet bezoek der vergaderingen, over eenheid vooral, eenheid in alles, in bestuur, reglement, uniform of insigne, bondsblad en bondsvlag in doel en middelen enz., willen we nu een enkele gedachte neer schrijven, waardoor wellicht bezwaren wijken, die sommige nog met een angstvallige schroom van een zich geheel geven aan onze prachtige jeugdbeweging verwijderd houden.

In vele opzichten, in ontwikkeling opvoeding, levensbehoeften en gewoonten, in omgang, Zondagviering, doorbrengen der avond uren enz. is stadsjeugd en de jeugd der buitendistricten elkaar tegenstrijdig. Wat goed en nuttig, misschien noodzakelijk is, voor de jeugd in de stad, kan ongewenscht en zelfs nadeelig werken voor de jeugd buiten. Zoo o.a. avondclubs voor de jongelui in de stad tot b.v. tien uur in den avond, kan een prachtigen invloed hebben tegen lediggang, straatloopen, tegen bezoek van gevaarlijke gelegenheden als zinneprikkelende bioscoopvoorstellingen enz. Maar avondclubs buiten, op 't land, waar bijna heel de jeugd s'avonds in huis is en al vroeg inslaapt, zou slechts tot verkeerde gevolgen aanleiding geven. Moeilijkheden, waar soms de stadsjeugd mee rondloopt en die een bespreking eischen op bijeenkomsten, zouden voor de buitenjeugd aanleiding kunnen zijn tot gedachten, waardoor zij nu niet wordt lastig gevallen. De leiding der stadsjeugd is vaak tegenstrijdig aan die der buitenjeugd, omdat 't leven dezer beide zoo ver uiteenloopt. De stadsjeugd voelt eigen persoonlijkheid, is zich zelf bewust en in dit bewustzijn denkt en geeft de jongeling zich zelf een plaats ten opzichte van alles buiten hem. Hij voelt zich en ondanks de invloed van zijn omgeving, van familie, vrienden enz., meent hij zelf alles te kunnen beoordeelen, zelf alles te moeten verklaren en liefst zooveel mogelijk te moeten ondervinden. In de stad wordt er door de jeugd veel gelezen, worden er door de jeugd allerlei kwesties besproken, in bioscopen, restaurants, clubs enz., door de jeugd veel zaken gehoord en gezien en er is daar zooveel wat hun begeerlijkheid opwekt, de zinnen prikkelt, de fantasie bezig houdt — men kan bij jonge menschen weinig kalmte, nuchterheid, ongeschiedlaten, daarbij veronderstellen — zooveel tegenstrijdigs, met het rustige buitenleven, dat men in deze gewesten, evenals in Europa, de buitenjongen of het buitenmeisje, dat naar de stad trekt en door dat alles als 't ware overvallen wordt, vaak het eerst tengronde ziet gaan.

Ook de eischen, die men de stadsjeugd stelt zijn tegenstrijdig met die der buitenjeugd.

In de stad met zijn grootsche olie-industrie, zijn wereldhaven met al zijn kantoren, enz. wordt gevraagd naar intellectueel vermogen; hoe groot is kennis, verstandelijke vaardigheid, zakelijk inzicht; geeischt worden actes en diploma's, kennis van talen, motoren, electrische installaties, verkoopkracht. Maar na aanneming in een of andere tak van bedrijf, blijft dan de jongeling voelbaar onzelfstandig onder voortdurende controle van baas, eigenaar, overste of chef.

Geheel tegenstrijdig hiermede, beweegt zich de buitenjeugd onder de zon. Men treft er een zeer beperkt vakonderricht, een vader leert zijn jongen wat timmeren, metselen, meer wordt gevorderd van lichamelijke kracht en lichamelijk uithoudingsvermogen; als een jongen goed met de schop kan graven, wordt hij een goede peon (los werkman) en in regenjaren op 't land beginnen reeds schoolkinderen mee te tellen niet als afhankelijk, maar als erkende zelfstandige werkkrachten, die hitte en vermoeienis met de ouderen deelen.

Dat in het rustige, kalmeerende lichaamskracht sterkende, eenvoudige, vroeg zich te rusten begevende, van dag tot dag levende landvolk, een jeugd zich ontwikkelt, in zeer veel tegenstrijdig aan de stadsjeugd, welke opgroeit in een chaos van auto- en bootengetoeter, zenuwachtig gejakker, dagenlange examenvrees, ongeregelde leefwijze, een hurry up zonder eind tot soms laat in de nacht, is wel duidelijk, ook dat een op gestelijke ontwikkeling gebaseerde jeugd anders geleid dient dan die welke tot lichamelijk werk is opgevoed.

Er is dus op verschillende wijze leiding te geven, maar, steun en voorlichting zijn noodig; want of men nu stadsjeugd of landjeugd neemt — telkens vindt men den grooten strijd van 't hoogere tegen 't lagere, van 't geestelijke tegen 't zondige, in telkens één jonge mensch; in de stad en op 't land treft men voortdurend gevaren, die één menschenziel omringen, in stad en land is tijdige waarschuwende voorlichting noodig — maar de wijze van jeugdactie kan voor beide niet dezelfde zijn, evenmin als aan meisjes eenzelfde leiding gegeven mag worden, als aan jongens: de karakters zijn te verschillend: een jongen pocht graag op wat hij kan, een meisje weet in eigen stilte wat ze is; een jongen moet bevelen, baasspelen, commandeeren, een meisje gaat kalm haar weg; een jongen is onverschillig voor uiterlijkheden als beleefdheidformules, standsgewoonten, kleeding, een meisje besteedt een halven dag aan uiterlijke dingen en de mode heeft alleen invloed op meisje en vrouw; een jongen is vaak egoïstischer, een meisje medeedeelzamer (b.v. van kleineren); een jongen is openhartig, rond uit tot het ruwe, een meisje teruggetrokkener, ondoorgrondelijk. Een jongen neigt meer naar vereeniging- of clubleven, het meisje is meer huiselijk; de jongen leeft beredeneerder, volgt een verstandsinzicht, 't meisje leeft en oordeelt meer geleid door fijne gevoelens; de jongen ziet de dingen meer in 't algemeen, 't meisje ziet scherper, vlugger en meer in bizonderheden. De jongen tracht gevoelens te verbergen, 't meisje neigt meer naar openlijke vreugde of droefheid. De jongen geeft meer een enkele bizonderheid of 't verhaal in beknopte hoofdzaken, het meisje, juist doordat ze veel meer bizonderheden zag en voelde, gaat over de zaak zelf vluchtig heen, om vooral allerlei bijkomstigheden te vertellen. Vanzelf vindt dit groot verschil tusschen jongens en meisjes haar terugslag in waardeering van boeken, films, leidinggevende personen. En er dient wel degelijk rekening mee gehouden in de jeugdbeweging. Er is in de jeugdleiding wel ter dege te onderscheiden, in vorming van stadsjeugd of buitenjeugd, jongens of meisjes. En juist door dit onderscheid te maken, ontzenuwt men moeilijkheden in vragende vorm als: Wat heeft de jeugd buiten daaraan, hoe zal nu een jonge man daar warm voor loopen, hoe zal een meisje daar iets voor voelen?

Een zaak echter geldt voor allen: de heele jeugd voelt zich geneigd met die richting mee te gaan, die stroomingen te volgen, die principen over te nemen, welke zich met veel drukte en uiterlijkheid als ideaal aandienen — men kan dus een algemeene richting in de algeheele jeugdbeweging aangeven, algemeene wetten en regels vaststellen, algemeene leiding geven en late bijzondere reglementeering aan onderafdeelingen over, zoo wordt de algemeene eenheid bereikt en afzonderlijke groepen blijven ongeschaad. De geheele wereld hangt van tegenstrijdigheden aan elkander: men wil den vrede en bereidt de oorlog, men streeft naar geluk en zeer velen loopen 't ongeluk tegemoet, jongeren willen graag oud zijn en ouden maken zich jong door kleeding en smink, moderne jeugd is jong van jaren, maar oud door veel weten, jeugd doet graag groote menschen na en bekritiseert en keurt af alles van ouderen, vader en moeder zijn de hoofden van 't gezin en dikwijls vraagt men „wat wil het kind"; er zijn veel ouders die hun kinderen niet opvoeden, maar door hun kinderen opgevoed worden, en er zijn er, die blij zijn katholiek te zijn en toch den godsdienst dragen als een last, men wil meer rust en vrijheid en toch meer geld verdienen — en zoo zou men nog vele bladzijden kunnen vullen — de wereld is een golvende zee van tegenstrijdigheid maar midden daardoor heen vaart rustig en zeker 't scheepje van Petrus, de Kerk. Zij geeft den zekeren weg naar den hemel, zij geeft leiding naar tijd, plaats en omstandigheden.

En zoo ook, bij alle tegenstrijdigheden, die men bij de zorg voor de jeugd ontmoet, geeft de kerk, den Bisschop door middel van het Centraal bestuur de jeugdactie, de ware richting, eenheid en zekerheid, leiding naar gelang van personen, volgens omstandigheden, tijd en plaats.

Men vraagt zich van andere zijde af, waarvan in de laatste maanden deze opvallend Kath. opleving der jeugdactie. En er is maar één antwoord bij alle tegenstrijdigheden en moeilijkheden, die dit grootsche werk meebrengt „'t vertrouwen in de Leider, die in Naam van God ons oproept om door Zijn Hulp gesterkt, de duizendende Katholieke jongens en meisjes dezer gewesten, nader te brengen tot Christus."

Ongeëvenredigde, en daardoor onredelijke Belasting ?

Men heeft 't dikwijls over ongeëvenredigde belasting. De Hr. Bichon zag zelfs een onevenredigheid, een ongelijken druk, in de 2 centen, die men betalen moet om per boot van de eene naar de andere zijde der haven te gaan. Als er een is, die ongelijk drukt, en dus ongeëvenredigd, en dus onredelijk is, dan is 't de auto-belasting.

Men koopt een nieuwe auto b. v. een Ford. De Heer Broekman levert ze keurig af.

Nu moet zoo 'n nieuwe wagen door 't gouvernement gekeurd worden! Welk een hartelijke bezorgdheid voor haar burgers! Dat vele auto's de wegen onveilig maken door dollemansvaart, dat vele auto's geen licht temperen als een ander auto nadert, dat sommige buitenwegen op den duur tot ongelukken moeten aanleiding geven — daarop wordt dikwijls minder gelet — maar een gloednieuwe wagen moet gekeurd worden — levert Ford of een der andere firma's wagens die niet deugen?

Zoo'n zaak kan wel sluiten in deze concurentietijd! — dat keuren kost den eigenaar tien gulden! Wil men niet spreken van onrechtvaardige belasting, dan toch zeker wordt 't gevoeld, als een zeer onredelijke belasting. Ook dat oude wagens voor tien gulden gekeurd worden, en een arme vrachtrijder dus 80 gld belasting (waarom geen onderscheid gemaakt tusschen luxe- en dienst- of huur-auto's? — Hierin zit de ongelijkheid,—) plus 3 gld. voor het nummer, plus tien gulden voor keuring, plus zooveel aan benzine-belasting, moet opbrengen, terwijl sommige slechte wegen vol gaten hem nog een som aan reparatie kosten, maakt een onnoodige ontevreden stemming. 't Zou interessant zijn de som die aldus door auto's enz. wordt opgebracht, eens te publiceeren! Kan dit keuren niet door de politie geschieden, zooals op andere plaatsen 't geval is. De politie stopt een wagen en stelt een kort onderzoek in. Zoo als men nu handelt, zou men ook nog wel een keuring kunnen instellen op 't rijbewijs tegen betaling van tien gulden om te zien of 't rijbewijs wel goed is. Een goed rijbewijs is even voornaam als een goede auto; zonder rijbewijs, — ongelukken, iets niet goed aan de auto, — ongelukken; en ook dit zou zooveel maal tien gulden aan belasting binnen brengen.

Dat belasting betaald moet worden, is billijk; maar gelukkig 't land waar de belasting door de Overheid zoo lang mogelijk gehouden wordt en zooveel mogelijk naar evenredigheid van ieders draagkracht verdeeld wordt.

DOKOTO.

Rede van den Heer Jossy Hermans.

Heer Peliker,

Ofschoon door mijn voorgangers reeds gesproken is in den gewezen heeft op uwe rijke verdiensten, voel ik het toch als een plicht om op dezen blijden dag enkele woorden te spreken; woorden van hulde voor al uw werk, maar ook woorden van oprechten dank voor Uw collegiale omgang.

Zeker kunt U met blijdschap en tevredenheid terugzien op de 25 dienstjaren, want overal en altijd hebt U de U toevertrouwde taak in alle opzichten uitstekend en met plichtsbetrachting vervuld.

Velen hebt U er zien komen, ook velen zien heengaan; zelfs zijn er van hen reeds de eeuwigheid ingegaan.

Ik kan me nog zoo goed herinneren, dat ik U ruim 18 jaar geleden op Bonaire ging aflossen.

Ook daar gelijk hier was U een gezien en bemind persoon.

Uw wijze van omgang, Uw hartelijke eenvoud trof mij en deed mij vertrouwen in U stellen. Sindsdien en later op Curaçao leerde ik U meer van nabij kennen.

Ik leerde Uw groote plichtsbetrachting kennen. Altijd was U een man die zijn taak ernstig opnam, een man die zich met hart en ziel gaf aan zijn verantwoordelijke taak.

Ook Uw samenwerking met ons was in alle opzichten voortreffelijk.

Later, toen U tot Hoofd van de Post verheven werd, hebt U getoond dat U een man van karakter bent, een man met buitengewoon goede eigenschappen. U was boven alles een rechtvaardig man, want bij eventueele moeilijkheden, die onvermijdelijk in ons menschenleven ontstaan wist U door een onpartijdig en een buitengewoon verstandig optreden, alles tot een goede en bevredigende oplossing te leiden.

U was een man die niet werkte om eer van de menschen in te oogsten, maar enkel uit plicht. Uw eenvoud hebben wij, Uw collega's, altijd in stilte bewonderd. Daarom zijn wij, Uw collega's op dezen blijden dag U zeer dankbaar voor het vele goede dat U gedaan hebt.

Wij zijn trotsch op zulk een collega.

Als blijk van onze erkentelijkheid en medeleven bieden wij U dit geschenk aan.

We hopen dat u nog vele jaren moogt genieten van het door ons aangeboden cadeau.

Moge de goede God U nog vele jaren zegenen om te midden van ons Uw verdienstelijk werk voort te zetten.

Ik heb gezegd.

Koloniale Raad.

Zitting van Dinsdag, de 4de September 1934 des avonds te 8 ure.

Tegenwoordig: de Heer Jossy C. Henriquez, Voorzitter.

Voorts: de Heeren J. W. J. van der Linde Schotborgh, ondervoorzitter, Mr. F. Ph. Bichon van Yselmonde, R. R. Muskus, C. N. Winkel, J. H. Sprockel, E. C. Martijn, S. A. L. Madero, A. P. A. van Leeuwen, J. de J. Arends, David Capriles en S. A. Senior, leden, benevens de heer Mr. C. F. Gronemeyer, griffier van de Raad.

Zoomede: de Heer P. C. M. van der Drift, Administrateur van Financiën, gemachtigde van het Bestuur met raadgevende stem.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede dat de notulen der voorgaande vergadering nog niet in druk zijn verschenen en in de volgende vergadering van de Raad ter goedkeuring zullen worden aangeboden.

De Voorzitter doet vervolgens mededeeling van de volgende ingekomen stukken:

1o. een gouvernements-depeche waarbij de raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de „Motorrijtuig-, rijwiel en motorbootbelasting-verordening 1928" (P. B. 1928 No. 77).

2o. een schrijven van de wnd. Gouverneur waarin mededeeling wordt gedaan dat de heer P. C. M. van der Drift als gemachtigde van het Bestuur zal optreden met raadgevende stem.

3o. een gouvernements-depeche waarbij de raad wordt aangeboden een ontwerp-verordening tot wijziging van de „Loodsdienstverordening 1922" (P. B. 1932 No. 106.).

De Voorzitter heet de gemachtigde van het Bestuur welkom op de gebruikelijke wijze. Het eerste ontwerp wordt op voorstel van de Voorzitter naar de afdeelingen gezonden.

De Voorzitter stelt voor de Verordening tot wijziging van de „Loodsdienstverordening" direct te behandelen.

De Heer Arends verzocht de Voorzitter dit niet te doen, maar de verordening naar de afdeelingen te zenden, daar hij geen kans heeft gehad het ontwerp te bestudeeren.

De Heer van Leeuwen steunt het voorstel van de Heer Arends.

De voorzitter geeft in overweging om tot stemming over te gaan of het ontwerp al of niet naar de afdeelingen zal worden gezonden.

De Heer Sprockel motiveerd zijn stem en merkt op dat, ofschoon hij geen bezwaar heeft tegen de strekking van het ontwerp, hij graag zou zien dat aan de leden die niet in de gelegenheid zijn gesteld om de verordening te bestudeeren, alsnog de gelegenheid zal worden geboden om dit te doen.

Het voorstel van de Voorzitter wordt in stemming gebracht en verworpen met 7 tegen 5 stemmen.

Niemand meer het woord verlangende, wordt de vergadering gesloten.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij niet-plaatsing nimmer teruggegeven.

Zeer Eerwaarde Pater Redacteur,

Een klein plaatsje in Uw veel gelezen blad s.v.p. waarvoor bij voorbaat m'n beste dank.

Met veel interesse las ik het uitvoering verslag in de Amigoe van het hospitaal-feest op Bonaire.

Die interesse van mijn kant zal wel komen van mijn 4 jarig verblijf op Bonaire juist in de dagen dat het hospitaal gebouwd zou worden.

Toen was alles nog maar 'n plan, dat langzamerhand vastere vormen kreeg en zich ging verwezelijken *niet* zonder véél arbeid en véél zorgen en véél moeite.

Naar het verslag te oordeelen — is het „*eere wien eere toekomt*" op hartelijke wijze toegepast, maar och is er iemand vergeten zonder wien het hospitaal niet zou geworden zijn wat het nu is.

Een goed begin is het halve werk, welnu het begin is geweest de harde, noeste vlijt en de zich niets ontziennende arbeid van de thans overleden pastoor P. fr. Bertrandus Krugers.

Late men ook hem herdenken door te bidden voor de rust van zijn ziel en dankbaarheid voor helgeen de overledene voor het hospitaal van Bonaire heeft gedaan.

X.

Curaçao, 28 Aug. '34.

Heer Redacteur,

„Pan American Radio Club."

Stap voor stap gaat ons eiland vooruit. Nu hebben we hier een Club die georganiseerd wordt ten voordeele van alle radiobezitters. In de Vereenigde Staten en andere werelddeelen zijn ook zulke organisaties in actie, en is er een Radio Servicing Club.

Het schijnt iets heel interessants te zijn. Van groot voordeel is het als er een sollicitant op uitgaat, die gaarne alle informaties en inlichtingen geeft. Wij wenschen onze Club groote vooruitgang.

Samuel Rodriguez.

BERICHTEN.

R. K. Clubgebouw.

Gedurende de maand Augustus zijn er 1161 bezoeken van jongens geboekt in het Clubgebouw der R. K. Jeugdorganisatie te Otrabanda. Dit cijfer bewijst wel de groote behoefte die er bestaat om in de stad een geriefelijk en ruim gebouw te hebben waar onze jongens zich 's avonds kunnen verpoozen.

Moge ook de drie andere stadsparochies spoedig een gelegenheid hebben om hare jongelui te ontvangen, is de wensch van alle jeugdvrienden.

Een jeugdwerk bij uitstek.

Neen er is geen reclame voor gemaakt in de krant, er is heelemaal geen ophef van gemaakt, maar nu het voorbij is, mag het toch wel even vastgelegd worden in de annalen van ons eiland. De vacantie die de bijzondere scholen deze beide weken gehad hebben is niet uitsluitend door de jongens en meisjes gebruikt om uit te rusten", men heeft ook gedacht aan iets, dat een zeer heilzame invloed moet hebben op verstand en hart onzer kinderen, vooral de toekomst. Zoowel de oudste klassen van het St. Thomas College, als van het St. Martinus gesticht, alsmede van de St. Vincentiusschool en van de meisjesschool op San Matheo, zijn in retraite geweest, d.w.z. in geestelijke afzondering, gedurende drie dagen. Het zijn voor de leerlingen onvergetelijke dagen geweest. Voor menigeen is de grondslag gelegd voor hun verder Christelijk leven. Ook de eerw. Paters, Fraters en Soeurs, die deze retraites hebben geleid, zijn vol lof over het gedrag en het religieus enthousiasme der aan hen toevertrouwde kinderen. Dank aan God voor zijn overvloedige genaden, dank aan de weldoeners onzer Curaçaosche Jeugd. Dank aan de ouders, die uit waar belang voor hunne kinderen zich het offertje hebben getroost, drie dagen van hunne lievelingen gescheiden te blijven.

Steeds begint het ideaal van onzen Hoogw. Excellentie Mgr. Verriet zich te verwezenlijken: De jeugd van Curaçao aan Christus-Koning.

De K. R. O. Kalender.

De K.R.O. biedt voor het jaar 1935 een prachtkalender aan die zeer goedkoop is en past voor deze tijdsomstandigheden.

De Radio-kalender bestaat uit zes bladen, op crêmegetint Oud-Hollandsch papier, waarvan ieder blad een reproductie bevat naar voorstellingen uit den tijd van Charles Dickens, en volgens Engelschen Stijl is ingericht.

Nog nooit is er zoo'n radio kalender in de wereld verschenen. De prijs is slechts f. 1.— per exemplaar.

Het is werkelijk een sieraad voor onze katholieke huiskamer en mag er dan ook niet ontbreken. Ook Alle bestellingen daaromtrent worden bij den St. Augustinus boekhandel St. Thomas college aangenomen.

Doe bijtijds uwe bestellingen om de teleurstelling te voorkomen dat ze uitverkocht zijn.

R.

Welkom.

Door een onvrijwillig verzuim vergaten wij in ons vorig nummer melding te maken dat de Heer Dr. P. H. Maal, die een paar maanden geleden in Holland op proefschrift doctoreerde, de vorige week Woensdag uit Amsterdam per S.S. „Venezuela" arriveerde, om hier weer zijn dokterspraktijk uit te oefenen. Van harte welkom!

Professor P. Duncker O. P.

Tot professor aan de internationale Dominicaansche universiteit „*Angelicum*" te Rome is door den Hoogw. Pater Generaal der orde benoemd Petrus Duncker, professor der H. Schrift in het Dominicanenklooster te Zwolle.

Pater Duncker werd 21 Maaart 1889 te Amsterdam geboren, trad 14 Sept. 1916 in de orde der Predikheeren te Huissen en werd aldaar door Mgr. Gijlswijk 1 April 1923 priester gewijd. Kort daarop vertrok hij naar Engeland, om in het studium-generale zijner orde te Oxford zijn theologische studiën te voltooien. In den zomer van 1924 promoveerde hij daar tot S. Theol. lector. In het najaar van hetzelfde jaar vertok P. Duncker naar het Heilige Land om zich aan de Dominicaansche Bijbelschool te Jeruzalem onder leiding van den Franschen pater Legrange in de Bijbelkunde te bekwamen. Hij bekroonde zijn Jerusalemsche studies, toen hij in 1926 voor de Bijbelcommisie te Rome *cum laude* het licentiaatexamen in de H. Schrift aflegde. Kort daarop werd hij benoemd tot professor in het klooster te Huissen en daarna te Zwolle.

Met pater Duncker treedt de zesde Hollandsche professor het *Angelicum* binnen, waarvan pater J. Peeters uit Eindhoven de prior is. In het generalaatshuis *Via San Vitale* resideeren nog drie Hollanders, n.l. de hoogeerw. pater Kuhlmann, socius van den Generaal der orde, en de paters Suermondt en Colé, die er werken aan de uitgave der werken van St. Thomas van Aquino. Zoo heeft zich te Rome een heele kolonie van Hollandsche Dominicanen gevormd, die de algemeene belangen der orde dienen.

Een bekend straattype.

Maandag morgen overleed in het St. Elisabeth's Gasthuis de bij iedereen bekende Lucien of Eugène, die langen tijd de omroeper was, en verder een bijzondere vermaardheid had, dat hij een heele collectie oude afgedankte medailjes en eereteekenen van bijzonder groot formaat op de borst droeg en

daardoor reeds bewijzen gaf niet wèl bij zijn hoofd te zijn Behalve zijn voornaam droeg hij nog den bijnaam van *Zwerver* en ook dien van *Sorté*. In verregaande staat van vervuiling was hij een drietal dagen te voren door de politie aan de zorgen van de Zusters van het Gasthuis toevertrouwd.

Allen Luisteraars Heil!!

Dit is iets heel speciaals voor elken radiobezitter! Iets waar u eenvoudig niet buiten kunt.

De K. R. O. (Kathol. Radio-omroep) geeft voor het jaar 1935 een prachtkalender uit zooals er nog nooit een verschenen is in de Radiowereld.

Deze kalender bestaat uit zes bladen op crême-getint Oud-Hollandsch papier, waarvan ieder blad een reproductie bevat naar voorstellingen uit den tijd van Charles Dickens.

De boekhandel St. Augustinus neemt bestellingen aan en verkoopt den kalender voor den lagen prijs van een gulden. Dit is inderdaad een zeer lage prijs want als u in Holland bestelt, betaalt u *meer!* Dagelijksch gelegenheid tot inteekenen bij den boekhandel St. Augustinus.

M. L.

HAVEN.

Vergelijkende Staat van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

STOOMSCHEPEN.

	Aantal	Netto inhoud in M3
Aug. 1934	417	2.358.535
Aug. 1933	418	2.396.660
Jan. t/m Aug. 1934	3242	19.652.485
Jan. t/m Aug. 1933	3205	19.016.288

ZEILSCHEPEN.

	Aantal	Netto inhoud in M3
Aug. 1934	118	8.765
Aug. 1933	101	7.772
Jan. t/m Aug. 1934	852	68.547
Jan. t/m Aug. 1933	778	63.625

Zeilvaart gedurende de maand AUG. 1934.

Aangekomen van:		*Vertrokken naar:*	
Aruba	34	Aruba	28
Bonaire	28	Bonaire	31
La Guaira	5	Guanta	5
La Vela de Coro	9	Haiti	1
Pto Cabello	15	Jacmel	2
Rio Hacha	1	Jamaica	1
San Guan P. R.	1	La Guaira	12
Tucacas	19	La Vela de Coro	13
Zee	6	Marigot	2
		Pto. Cabello	14
		Pto. Colombia	1
		Pto. Rico	1
		Pto. Sucre	2
		Rio Hacha	1
		San Guan P. R.	1
	118		115

Voor onze postzegelverzamelaars.

Op Zondag 9 Sept. 2 uur n.m. Ned. tijd zullen verzamelaars in Oost- en West-Indie kunnen luisteren naar de radiouitzending door de Phohi van de *opening der nationale Postzegeltentoonstelling* te *Amsterdam* op 6 September (gramofoonplaten-opname), gevolgd door een *aanpassende causerie, te houden door de heer P. C. Korteweg.* Verzamelaars vergeet niet dat halve uurtje te luisteren.

In dank ontvangen.

Door middel van de Heer Z. E. v. d. Meulen, Kortijn No. 3 Curaçao No. 8 v. d. 9de jaargang van *De Philatist* geillustreerk maandblad voor Postzegel verzamelaars en handelaren.

Door middel van de Heeren S. E. L. Maduro & Sons de lijst der schepen v. d. Aluminum line van Sept. — December 1934.

Door middel van de Afdeeling Curaçao v. h. Nederlandsche Roode Kruis een keurig verslag van de steunverleening aan de slachtoffers van den brand op „Normandië" in het 2de district op het eiland Curaçao" op de 25ste April 1934.

Wij moeten den Heer C. S. Gorsira J. P. Ez. onze hulde en felicitatie aanbieden met de uitgave van dit memorandum, dat een goed overzicht geeft van de werkwijze van het Roode Kruis tijdens de ramp die Curaçao trof door den brand op Normandie. Het uitvoerig verslag door de goede zorgen van het Bestuur samengesteld kan later als model dienen bij eventueele rampen, waarvan we echter hopen nog lang gespaard te blijven. Nogmaals dank.

Bij het ter perse gaan van ons blad ontvingen we nog in dank:

Jaarverslag van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao over het jaar 1933.

Alsnog in dank ontvangen van R. N. S. S. Co. lijst van aankomst en vertrek harer schepen gedurende de maand September.

Curaçaosch Verslag 1933.

I Tekst van het Verslag van Bestuur en staat van Curaçao over het jaar 1932.

II Statistisch Jaaroverzicht van Curaçao over het jaar 1932.

De buitengewoon interessante gegevens van het verslag nopen tot nadere bespreking.

Wetenswaardigheden en Adviesen voor de effecten bezitter door E. L. Perrin uitgave van de Financieele uitgevers Mij. te Oisterwijk N. Br.

Nog kregen we een prachtbezending van heerlijke boter, kaas, gecondenceerde melk, soda water, ginger-ale en bier van den heer P. B. Gorsira agent van de Golden State Company Ltd. Carl H. Schultz Coop — Alles EERSTE KLAS!

Vormreis van Mgr. Verriet.

a. s. Maandag 10 September zal Z. H. Exc. Mgr. Verriet met het S.S. Libertador naar Aruba vertrekken om het H. Sacrament des Vormsel in de verschillende parochies van Aruba te gaan toedienen.

Monseigneur zal ongeveer 8 dagen weg blijven en op zijn reis vergezeld worden door zijn Secretaris Pater de Bruin.

Dr. P. H. Maal.

Deze week is te Curaçao teruggekeerd de Weled. Zeer Gel. Heer Dr. P. H. Maal na voleindiging zijner veel omvattende studies in Europa, laatstelijk te Leiden. Men herinnert zich dat wij enkele maanden geleden het proefschrift van Dr. Maal aankondigden als mede eene der zeer origineele stellingen publiceerden waarop Z. H. Gel. promoveerde.

Wij wenschen Dr. Maal van harte welkom op Curaçao en hopen dat zijn groote wetenschap velen ten nutte zal zijn.

Welkom.

Uit de Vereenigde Staten zijn alhier teruggekeerd mevr. A. de Badaracco en mejuffr. Luisa, alsmede de Eigenaar v.h. Hotel Americano de Heer P. B. Gorsira met echtgenoote.

Z. E. Gouverneur van Slobbe.

Maandag was Z. E. Gouverneur en **zijn familie naar Bonaire vertrokken om daar een week te verblijven.**

Wij hopen dat Z. E. en zijn familie genoten heeft van het prachtige eiland, en voldaan naar Curacao zal terugkeeren.

De Heer Goilo voor de radio.

Het moet wel een heel bizondere gewaarwording geweest zijn, toen de Heer A. E. GOILO daar stond voor de microfoon van Broadcasting Caracas om zijn Familie en Vrienden toe te spreken. Niet minder groot was onze aandoening, toen we het bekende geluid van een goeden Vriend opvingen en vernamen hoe gelukkig hij was eindelijk een zijner liefste wenschen vervuld te zien, nu hij in de stad der bloemen was aangekomen en gastvrij ontvangen. De Heer GOILO roemde de mooie gebouwen en kerken van Caracas en prees den godsdienstzin der Venezolanen.

Door de vriendelijke omgeving voelde hij zich thuis en bedankte voor de groote bereidwilligheid, waarmede *Broadcasting Caracas* hem had toegestaan zijn landgenooten toe te spreken in eigen taal.

Met een hartelijke wensch voor den bloei en vooruitgang van Venezuela en de bestendiging harer goede verhouding met Curaçao besloot de Heer GOILO zijn zeer goed verstaanbare rede.

Morgen wordt de Heer G. thuisverwacht met de *Costa Rica.*

Hartelijk welkom!

15 Jaar trouwe plichtsbetrachting.

Bij de firma Ellis & Dania herdenkt Mauricio Cras het feit van 15 jarige dienst. Gedurende dien tijd heeft hij trouw zijn plicht gedaan tot groote voldoening van zijn chefs. Zeer zeker is dit een teeken van goede werkzaamheid en een voorbeeld ter navolging.

Processie op Santa Rosa.

Ook het Adoratiefeest op Santa Rosa is schitterend geslaagd. Des 's morgens was de kerk stampvol en zeer velen naderden tot de H. Tafel De prahctige processie 's middags had van heinde en ver de menschen bijeengebracht.

De devote preek van den Eerw. Heer Henriquez maakte zichtbaar indruk op de geloovigen.

Vele vlaggen wapperden op het terrein, terwijl de kinderen langs den weg die het Allerheiligste volgden, geknield lagen en volgens Fransche gewoonte hun bloemen wierpen naar de H. Hostie. Proficiat aan de Z. Eerw. Pastoor Hegelsom, aan de Eerw. Zusters en de parochianen.

Eerwaarde Zuster Bernarda. ✠

Den 3de September is te Welgelegen overleden de eerw. Zuster Bernarda (mejuffr. Maria Pocaterra) geboren te Maracaibo in Venezuela den 6de Mei 1854. De overledene had dus den gezegenden leeftijd van 80 jaar bereikt. Ofschoon zij van af haar noviciaat en hare H. Professie op 8 Dec. 1893 steeds op Welgelegen verbleef had Zr. Bernarda toch een uitgebreide kring van kennissen en vrienden. Want behalve door hare leerlingen uit Curaçao en de omliggende republieken was zij ook bemind door de talrijke bezoekers van het Pensionaat, aan wie zij zichzelve met evenveel toewijding en goedheid gaf als aan de kinderen.

Treffend kwam de hoogachting harer oud-leerlingen tot uiting gedurende hare ziekte en dood. Voortdurend werd per telephoon gevraagd naar de toestand van de dierbare zieke en op de begrafenis was behalve Z. H. E. Mgr. Verriet met Mgr. Ellis de Hoogeerw. P. Vicaris en vele Paters Fraters en Soeurs, een uitgelezen gezelschap dames en heeren van Curaçao en Venezuela aanwezig. Treffend was het te zien hoe de heeren elkaar als 't ware de eer betwistten het stoffelijk overschot der nederige religieuze met eigen hand grafwaarts te dragen

Zoo eerbiedigt zelfs de wereld de ware zielegrootheid van een eenvoudige kloosterzuster. Moge hare ziel in vrede rusten.

BOEKBESPREKING.

De Goede God,

door Emil Fiedler.

Negen conferenties van den bekenden Duitschen pastoor, die wel voor geen Nederlandschen katholiek meer 'n onbekende is. Zijn trilogie „Meesters van Morgen", heeft haar weg gevonden en heeft duizenden onzer tot nadenken gebracht. Met graagte grijpen we daarom weer naar deze bundel, die ons opnieuw dwingt tot overweging. Hij heeft een manier om ons de zaken voor te stellen, die boeit en ons van zelf verder doet lezen. En telkens als we een hoofdstuk uitgelezen hebben, zijn we verplicht te bekennen: **Kijk, daar heb ik nooit zoo over nagedacht, of: dat heb ik nooit zoo goed begrepen!**

„De Goede God", door Emil Fiedler, Boekhandel St. Augustinus, St. Thomascollege.

M. L.

RADIO-BERICHTEN.

Is President Roosevelt populair?

In samenwerking met de „Literary Digest." werd in de Vereenigde Staten iederen Woensdag een uitzending gedaan, waarin de vraag wordt gesteld, of het Amerikaansche publiek nog even enthousiast is over zijn President als bij het begin van zijn optreden.

Meer dan 15.000.000 „stembriefjes" werden bovendien reeds in verband met deze uitzendingen verspreid. Uit de resultaten blijkt, dat nog steeds een groote meerderheid achter President Roosevelt staat.

Opera „Hans en Gr etje"

Naar aanleiding van een uitzending van de sprookjes-opera „Hans en Grietje", welke op 15 Juni j.l. over den zender van Huizen door de K. R. O. gegeven werd en waaraan o. a. Else Musselli en Ellen Schwarz medewerkten, schrijft „World Radio" onder den titel: „Een behoorlijke opera" o. m. het volgende: „Het orkest benutte al zijn mogelijkheden en vertolkte het geheele verhaal met stemmig afwisselend licht en donker. De ouverture was ingehouden en men voelde dat er straks climax volgen zou.

De twee „kinderen" zongen zeer goed, vooral het avondgebed was schitterend van voordracht. Peter slaagde er in een werkelijk onheilspellende sfeer te scheppen.

De reddende radio.

Door middel van de radio werd op de onlangs in Tsjechoslowakije gehouden autorennen een ernstig ongeluk voorkomen. Een der deelnemers kreeg in de nabijheid van Praag een wielbreuk. Door den baan-service werd een ander wiel aangezet. Toen de auto daarop wegreed, bemerkte een der monteurs dat ook de as van den wagen gescheurd was. Daar men de dichtstbijzijnde baanpost niet telefonisch bereiken kon, meldde men het geval terstond aan den radio-omroep in Praag. Het hierdoor verspreidde bericht werd inderdaad aan de naburige baanpost opgevangen, waar terstond de betreffende renner tot stoppen werd genoopt. De as brak nog voor de wagen geheel tot stilstand was gekomen.

Radio en Sport.

De ronde van Frankrijk.

Naast vele andere radiogenoegens zijn het wel vooral de talrijke sportreportages die ons vaak uren achtereen bij den luidspreker doen zitten. Zelfs de oningewijde is dan bang een woord van den reporter te missen en leeft in spanning met het sportgebeuren mee. Meer en meer zijn radio en sport onafscheidelijk geworden. Waar een stadion, een terrein of baan zich met duizenden toeschouwers vult, daar komen tegenwoordig terzelfdertijd duizenden afstemschalen in beweging, die niet zelden over landen, woestijnen en zeeën heen, contact zoeken met de enthousiaste reporterstem en het geroezemoes en gejuich der toeschouwers.

Door de Radio wordt het sportveld niet meer begrensd door de tribunes, doch kan de sport-veteraan op Java op hetzelfde oogenblik evengoed de match of race in het moederland volgen, als de man die zich op de voorste rij een plaats heeft verschaft.

Wij luisteren naar onze eigen omroepreportages en die van het buitenland, elders luistert men naar de onze en met de Phohi gaat het de wereld over naar Indië, Afrika, China en Amerika. Wij zijn reeds gewend aan dergelijke technische wonderen, doch de radio, het toestel in de huiskamer, bewijst er zijn beteekenis mede in het leven van iedereen.

Den derden Juli j l. was de vermaarde wielerwedstrijd, „Tour de France" genaamd" weer begonnen: 3.500 kilometer moeten worden afgelegd. Ieder kent wel de bijzondere prestaties, welke van deelnemers op dit grillig traject gevergd werden. Drie weken lang ging het door vlakten, over heuvels, berg op en berg af, langs valleien, door regen en brandende zon tot „Parc des Princes" was bereikt.

Ook hier hebben zich bij de duizenden toeschouwers langs de wegen in Frankrijk tallooze luisteraars geschaard, die door de radio in de gelegenheid waren bijna geheel den wedstrijd te volgen. Meer dan 100 uitzendingen werden door den Franschen omroep aan den wedstrijd gewijd. Ook Brussel en Luxemburg namen geregeld de reportage over. Dagelijks had de eerste uitzending plaats om 7.35 uur de tweede om 12.20. Daarna tusschen 5 en 7 uur de aankomst der renners en nog een vierde 's avonds, waarin de beroemde schrijver Tristan Bernard optrad. Drie radio-reporters, waaronder de bekende George Briquet en Gautier-Chaumet hebben coureurs geregeld gevolgd en vanuit de speciaal ingerichte auto hun reportages gegeven. Bijzondere maatregelen werden getroffen om ten allen tijde van goede verbindingen met de verschillende studio's verzekerd te zijn.

Het leidt geen twijfel of de reportage van het jaarlijksche sportevenement zal ook in ons land menigen sportievee luisteraar in gedachten hebben meegevoerd naar de verschillende streken, waarlangs de renners Parijs naderden onder de stralen van de felle Zuiderzon.

Het boekjaar van den Deenschen omroep.

De administratie van den Deenschen staatsomroep heeft zoo juist o.m. de volgende mededeelingen aangaande het 31 Maart j.l afgesloten boekjaar gepubliceerd De totale inkomsten liepen op tot 5 289 000 Deensche kronen (ongeveer 2.250.000 gld.). Daarvan werden 277.000 kronen voor administratiekosten, 863.000 kr. voor het onderhoud etc. der zenders en 2.545.000 kr. aan de programma's besteed. Na afschrijving etc. blijft er een batig saldo van 765.000 kr. Het kapitaal van den omroep liep op tot 7.607.651 kronen. Aangaande de afchrijvingen der stations werd vastgesteld, dat deze over een tijdsverloop van zes jaar zouden plaats hebben. Bij den antistoringsdienst van den omroep kwamen 2 450. klachten over een storing binnen, welke nagenoeg allen konden worden opgespoord en weggenomen.

Nachtconcerten uit Weenen

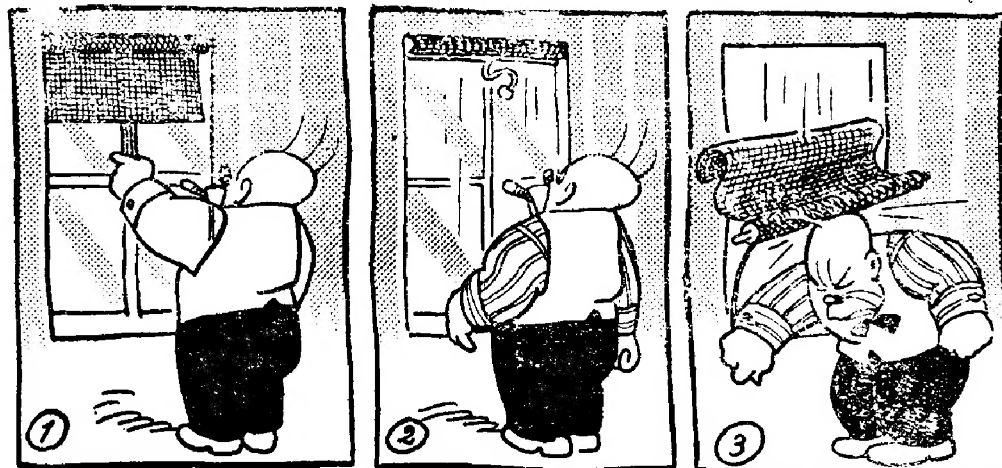
Sinds eenige dagen heeft het station Weenen zijn programmatijd tot 1.20 's nachts verlengd. Het nachtconcert bestaat uit vroolijke gramofoonplaten, dans- en zigeunermuziek. Vooral nu Weenen 's avonds wat later hoorbaar wordt, is het nachtconcert voor den laten luisteraar, die het Weensche programma op prijs stelt, een welkome aanvulling.

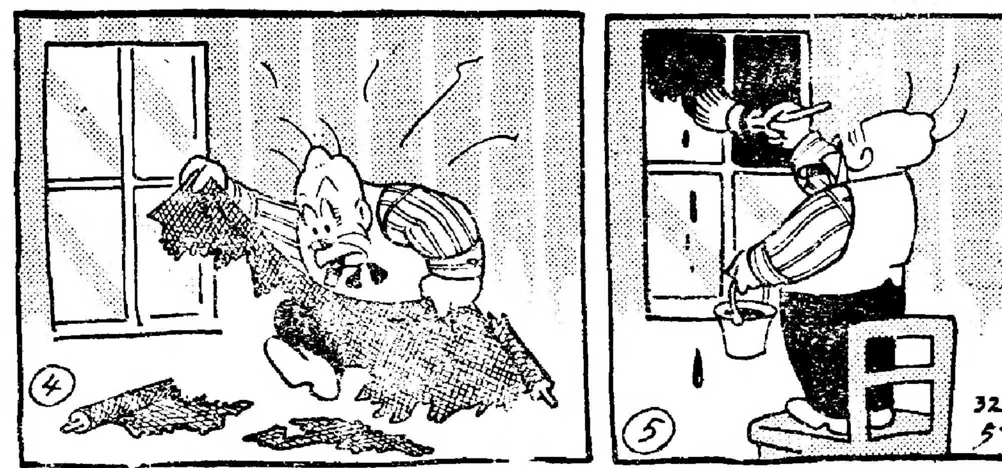
Niet veilig meer.

De Portugeesche regeering heeft besloten een scherpe actie tegen het clandestiene luisteren te gaan voeren. Alle postbeambten, politie-agenten en militaire der Nationale Garde hebben volmacht gekregen de woningen te doorzoeken. Van de geldboeten der door hen ondekte „aetherpiraten" zullen zij 10% ontvangen.

Examens.

Examen onderwijzer 4e klas:	Geslaagd Mej. E. Abady, Mej. C. E. Sprock en de Heer A. E. Booi.
Examen onderwijzer 3e klas:	Geslaagd J. L. Sanchez. Afgewezen 2 candidaten.
Examen Spaansche Taal:	Geslaagd Mej. R. E. Herrera, P. M. Mathijsen, A. C. Pourier, A. P. van Rhee, W. C. E. Schrils, H. V. Sprockel en de Heer C. D. Iraus-quin.
Examen Engelsch taal:	Geslaagd J. M. v. Beurden. en J. A. M. Smetsers. Afgewezen 2 candidaten.
Examen Teekenen:	Geëxamineerd en afgewezen 2 candidaten.
Examen Nuitige Handwerken:	Mej. P. M. Gracia en Mevr. v.d. Veer — Meyer. Afgewezen 1 candidaat.

Adamson en het rolluik.

DE DEUGD IN 'T MIDDEN

Tusschen draaiende of schuivende metalen deelen moet een dunne oliefilm de oppervlakten beschermen, de wrijving verminderen en heetloopen voorkomen. Op die dunne beschuttende laag komt het aan.

SHELL AUTO-OLIE zorgt voor die beschermende oliefilm tusschen krukas, drijfstangen en lagers - tusschen zuiger en cylinderwand - overal waar metaal langs metaal wrijft bevindt zich daartusschen SHELL AUTO-OLIE: de deugd in het midden! Zelfs onder de moeilijkste omstandigheden blijft die SHELL-film op haar plaats, daarom is SHELL AUTO-OLIE met recht

Een weldaad voor Uw motor

SHELL AUTO-OLIE

JOHNNIE WALKER

Geen betere WHISKY te verkrijgen
MORRIS E. CURIEL & SONS
Agenten.

Broedeieren

Witte leghorn 15 ct.
Eendaags Kuikens 40 ct.
Electrische Kunstmoeders.
Hendrikssteeg 16.

MENTHOLATUM

Mi nariz roja
y ojos llorosos me hacen parecer un espantajo. Friccionaré mi pecho y garganta con *Mentholatum* y con un poco en las fosas nasales me veré pronto libre de este molesto catarro. Pronto alivia. Rehuse substitutos.

Compañia Trasatlántica

(Spaansche Lijn.)

Eerstvolgende afvaarten van Curaçao:

naar Pto. Colombia, en Cristobal:

SS. „JUAN SEBASTIAN ELCANO" 8-9 Sept. 8-9 Nov. 8-9 Jan. 1935.

naar Pto. Cabello, La Guayra, STO. DOMINGO, San Juan, Canarias, Cadiz en Barcelona:

SS. „JUAN SEBASTIAN ELCANO" 17-18 Sept. 17-18 Nov. 17-18 Jan. 1935.

SS. „MAGALLANES" 18-19 Oct. 18-19 Dec.

naar Pto Colombia, Cristobal, PTO. LIMON, PTO. BARRIOS, HAVANA, NEW YORK, Cadiz en Barcelona:

SS. „MARQUES DE COMILLAS" 9-10 Oct. 9-10 Dec.

Passages naar New Orleans en andere plaatsen met overscheping in Cristobal, kunnen hier worden uitgereikt.

Alle inlichtingen te bekomen bij:

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein No. 2. Telefoon No. 72 & 505.

ALUMINUM LINE.

Geregelde vracht en passagiersdienst tusschen New Orleans, Mobile, **Port au Prince, Santo Domingo,** CURACAO, Puerto Cabello, La Guaira en PARAMARIBO, en **vandaar direct naar CURAÇAO** en New Orleans als volgt:

	Vertr. NEW ORLEANS	Aank. CURAÇAO	Aank. PARAMARIBO
SS. „VESTVANGEN"	Aug. 25	Sept. 12	Sept. 20
SS. "DALVANGEN"	Sept. 13	Sept. 24	Oct. 2
SS. VESTVANGEN"	Oct. 5	Oct. 15	Oct. 23

	Vertr. PARAMARIBO	Aank. CURAÇAO	Aank. NEW ORLEANS
SS. "DALVANGEN"	Aug. 27	Aug. 31	Sept. 8
SS. "VESTVANGEN"	Sept. 17	Sept. 21	Sept. 29*
SS. "DALVANGEN"	Oct. 8	Oct. 12	Oct. 20

(*) Schepen aldus gemerkt gaan naar Mobile Ala.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein 2. Telefoon No. 72 & No. 505.

JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

Echt Checo-voetbalschoenen

Bata

Prinsenstraat 22.

Port-Steur

het merk van goeden huize!

Gebroeders Steur
Wijnhandelaars
Anno 1828
Maassluis (Holland.)

Vraagt offerte en proeven bij onze Agenten voor Curaçao:
de firma C. WINKEL en ZONEN.

THE NEW-ZEALAND SHIPPING CO., LTD., SHAW SAVILL & ALBION CO., LTD.,

SNELSTE VERBINDING MET PASSAGIERSBOOTEN TUSSCHEN CURACAO EN:

PANAMA & NEW-ZEALAND	SS. „REMUERA"	(11.500 Ton)	(C & T)	5/6 Sept.
	SS. „TAMAROA"	(12.500 Ton)	(C)	18/19 Sept.
	SS. "RUAHINE"	(11.000 Ton)	(T)	19/20 Otc.
LONDEN & SOUTHAMPTON	SS. „AKAROA"	(15.000 Ton)	(C)	9/10 Oct.
	SS. „ROTORUA"	(12.250 Ton)	(T)	6/7 Nov.
	SS. „REMUERA"	(11.500 Ton)	(C & T)	19/20 Nov.

C — Cabin Class T — Toeriste Klasse

Cabin Klasse naar Panama	£ 7—10—0 (Minimum)
Toeriste Klasse naar Panama	5—0—0 „
Cabin Klasse naar New Zealand	42.— „
Toeriste Klasse naar New Zealand	28.— „
Cabine Klasse naar Engeland	30.— „
Toeriste Klasse naar Engeland	20.— „

PASSAGEPRIJZEN WORDEN BEREKEND VOLGENS DEN KOERS VAN DEN DAG.

S. E. L. MADURO & SONS, Agenten.

De Ruyterplein 2. Telefoon: No. 72 & No. 505.

JOHN G. EMAN, Agent Oranjestad Aruba.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

PASSENGER AND FREIGHT SERVICE.

Next sailings from CURACAO:

to Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Port Limon & Pto. Barrios:

SS. "SESOSTRIS"		Sept. 25
MS. "CARIBIA"	(12.300 Reg. Tons)	Oct. 4
SS. "SYRA"		Oct. 22
MS. "CORDILLERA"	(12.300 Reg. Tons)	Nov. 1

All vessels calling at Cristobal connect there with vessels to the Pacific Coast of South-, Central- and North America.
Through-Tickets are issued to any port on the Pacific and also to Havana, New Orleans and New York.

to EUROPE via Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad and Barbados:

SS. "ADALIA"		Sept. 8
M.S. „CORDILLERA"	(12.300 Reg. Tons)	Sept. 20
SS. "KRETA"		Oct. 6
MS. "CARIBIA"	(12.300 Reg. Tons)	Oct. 18
SS. "SESOSTRIS"		Nov. 3

Besides AMSTERDAM and HAMBURG our Passenger-Motorships call at SANTANDER, PLYMOUTH and CHERBOURG.

to MARACAIBO:

SS. "ALEMANIA" in connection with our outward and homeward vessels sails regularly to and from Maracaibo.
All further informations are gladly given at the Hapag-Offices.

EDWARDS, HENRIQUEZ & CO.
Curaçao, Tel. 106.
ARUBA TRADING Co., Aruba.

FLIT
is een zekere dood voor alle insecten.
FLIT

Steunt het Apostolaat ter Zee.

FINEST DUTCH MARGARINE
POLLY BRAND
REGISTERED TRADE-MARK

Verkrijgbaar in alle provisiewinkels.

voor prijzen enz.
C. Winkel & Zonen.

SPORT-RUBRIEK.

Officieele Mededeelingen van „De Curaçaosche Voetbalbond."

Wedstrijd-uitslagen 31 Aug. en 2 September 1934.

Wilh. Beker	VOLHARDING	—	BISMARCK	0—1
Bronzen Voetballer	HERCULES JR	—	R. C. C. JR.	2—1
1ste klasse	GO AHEAD	—	TRANSVAAL	afgelast
Res. 1ste klasse	BISMARCK 2	—	R. C. C. 2	3—0
	HERMANDAD 2	—	TRAPPERS 2	2—0

Stand Competitie-wedstrijden per 2|9|'34

1ste klasse	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten
ASIENTO	7	6	0	1	11	4	12
R. C. C.	8	5	1	2	15	6	11
TRAPPERS	8	4	2	2	10	6	10
BISMARCK	8	3	3	2	7	5	9
HERCULES	7	3	2	2	5	2	8
TRANSVAAL	7	2	2	3	12	5	6
VOLHARDING	7	3	0	4	14	9	6
GO AHEAD	6	0	2	4	2	8	2
M. S. V.	8	1	0	7	4	34	2
Res. 1ste klasse							
R. C. C. 2	6	4	1	1	23	4	9
TRAPPERS 2	6	2	3	1	7	5	7
ASIENTO 2	6	3	0	3	10	10	6
VOLHARDING 2	5	2	1	2	7	7	5
* BISMARCK 2	5	4	0	1	12	6	4
TRANSVAAL 2	3	1	1	1	5	7	3
HERCULES 2	5	1	0	4	4	13	2
M. S. V. 2	6	1	0	5	4	18	2
Res. 2de klasse							
D. D. V. O. 2	3	3	0	0	7	2	6
AJAX 2	3	2	0	1	6	1	4
DE RUITER 2	3	1	0	2	4	7	2
ATLETICO 2	3	0	0	3	2	9	0

* 4 Winstpunten in mindering gebracht wegens het niet opkomen in den wedstrijd tegen "R. C. C" 2 op 2 April l.l. en tegen „Trappers" 2 op 10 Juni l.l.

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag, 9 September.

MUNDO NOBO

1ste klasse

ASIENTO — HERCULES
Aanvang: 4.30 precies

Scheidsrechter: Hr. Beltram
Grensrechters: HH. Dania, Schouwé.

Res. 1ste klasse

BISMARCK 2 — TRAPPERS 2
Aanvang: 3.15 precies
Scheidsrechter: Hr. Kranenburg.

DE HOOP

1ste klasse

GO AHEAD — VOLHARDING
Aanvang: 4.30 precies

Scheidsrechter: Hr. Eugenio.

Zondag, 16 September

MUNDO NOBO

Comp. 1sts kl.

TRAPPERS — VOLHARDING
Aanvang: 4.30 precies

Zilveren Bal

R. C. C. 2 — TRANSVAAL 2 C.
Aanvang: 3.15 precies

DE HOOP

Comp. 1ste kl.

BISMARCK — M. S. V.
Aanvang: 4.30 precies

Zondag, 23 September

Comp. 1ste kl.

ASIENTO — BISMARCK
Aanvang: 4.30 precies

Comp. 1ste kl.

M. S. V. — R. C. C.
Aanvang: 3.15 precies.

Comp. 1ste kl.

GO AHEAD — TRANSVAAL
Aanvang: 4 30 precies

Zondag, 30 September

Comp. 1ste kl.

HERCULES — R. C. C.
Aanvang: 4 30 precies

Comp. 1ste kl.

ASIENTO — VOLHARDING
Aanvang: 3.15 precies

Comp. 1ste kl.

TRANSVAAL — TRAPPERS
Aanvang: 4.30 precies

SCHERPENHEUVEL

Zilveren Bal

WINNAAR C. — SCHERPENH. H.
Aanvang: 4.30 precies

Zondag, 7 October

MUNDO NOBO

Comp. 1ste kl.

HERCULES — TRAPPERS
Aanvang: 4.30 precies

Res. 1ste kl.

R. C. C. 2 — TRANSVAAL 2
Aanvang: 3.15 precies

DE HOOP

Comp. 1ste kl.

GO AHEAD — M. S. V.
Aanvang: 4.30 precies

Res. 1ste kl.

BISMARCK 2 — VOLHARDING 2
Aanvang: 3.15 precies

Zondag, 14 October

Comp. 1ste kl.

ASIENTO — R. C. C.
Aanvang: 4.30 precies

Zilveren Bal

WINNAAR H. — DE RUITER M.
Aanvang: 3.15 precies

Comp. 1ste kl.

TRANSVAAL — VOLHARDING
Aanvang: 4.30 precies

Res. 1ste kl.

HERCULES 2 — M. S. V. 2
Aanvang: 3.15 precies.

Noot: De wedstrijden Asiento — Hercules en Go Ahead — Volharding op 9 September en de wedstrijd Go Ahead — Transvaal behooren tot de 1ste ronde der Competitie 1ste klasse. Alle andere 1ste klas wedstrijden behooren tot de 2e ronde.

Van de V.V. „Johan Maurits" is bericht ontvangen dat deze vereeniging, teneinde te geraken tot vereeniging van alle Militaire voetballers op Curaçao, ontbonden is. De leden van deze Vereeniging gaan over naar de V. V. „Hermandad", welke Vereeniging in het vervolg den naam „Mi-[illegible] Voor overschrijving der leden van de V. V. Johan Maurits op de M. S. V. wordt verwezen naar de opgave van In- en Afgeschreven leden:

Het Bestuur van de M. S. V. is als volgt samengesteld:

1e. Voorzitter	— F. A. Staverman	, Luit. ter Zee, a|b J. M. v. N.	
2e. „	— I. Beij	, Sergeant	, Waterfort
1e. Secretaris	— P. Rietkerk	, Brig. Mil. Politie.	
2e. „	— A. J. Brons	, Waterfort.	
1e Penningmeester	— H. Blom	, Mil. Politie.	
2e. „	— Korp. P. Visser	, a|b J. M. van Nassau.	
Commissaris	— F. Schreuder	, a|b J. M. van Nassau.	

Het Secretariaat der M. S. V. is gevestigd: Ninaberstraat No. 7.

De aandacht van aangesloten vereenigingen wordt er op gevestigd dat elftal-opgaven 5 dagen vóór den eerste Zondag der maand ingediend moeten zijn bij den 1sten Secretaris van den C.V.B. Verzuim wordt gestraft met een geldboete van fl. 2.50, welke boete voor elke ingegane week herhaald wordt.

In- en Afschrijvingen
Werkende Leden van 17 Aug. t/m 3 Sept. 1934.

INGESCHREVEN:

„Bismarck" — per 28|8|'34:
J. de Jezus, Parerawijk No. 70
M. Davelaar, Ch. A. No. 76
M. Miris, St. Jago No. 8
A. Diels, p|a H. A. L. Scharloo
E. Quirindongo, M. No. 11
S. Pieters, Penweg No. 478

M. S. V." — Allen a|b Hr. Ms. J. M. van Nassau. — per 28|8|'34:
G. L. van Bergen,
J. J. Bronder,
J. P. van Dalen,
W. Groen,
A. H. Heuschen,
J. Hollander,
P. van Leeuwen,
B. M. van der Meulen,
J. Miedema,
M. van Niel,
C. Pleyte,
F. J. Roberts,
J. A. Schouten,
F. Schreuder,
F. W. Staverman,
W. Zweverink,
A. van Hecke
W. Kramer,
H. H. Kruize,
P. Gootjes,
C. Freijer,
M. H. de Wit,
J. van Hal,
H. van der Blom,
G. de Hart,
W. C. Norden,
A. J. Gorveia,
A. Beetz,
R. J. C. de Bruin,
J. Flink,
T. Reelink,
W. van Putten,
H. van der Elst,
J. W. de Grijs,
H. F. Hermans,
E. M. J. Ooft,
A. Voogd,
C. Cup,
P. Visser,
F. C. H. Schlamilch, West-Ind. Comp.str.

Het Bestuur.

Aankomst en Vertrek der schepen in de week van 9 — 15 September 1934.

S.S.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Tachira	9	New-York	9	Maracaibo
Carabobo	9	Maracaibo	9	New-York
El Libertador	9	Maracaibo, Aruba	10	Aruba, Maracaibo
Costa Rica	9	Amsterdam	10	P. Limon
Baralt	11	St. Kitts, St. Eustatius, Saba, St. Martin, Bonaire	—	Curaçao
Medea	12	New-York	13	Aruba, Maracaibo
Ailas	12	Havens v. P. Rico & Haiti	13	Havens v. P. Rico & Haiti
Midas	12	P. Rico & S. Dom.	13	San Domingo & P. Rico
El Libertador	13	Maracaibo, Aruba	13	Aruba, Maracaibo
Venezuela	13	P. Limon	13	Amsterdam
Ingrid Horn	13	Cartagena	13	Hamburg
Delilian	13	Liverpool, Londen	14	Cristobal
Luna	14	Aruba, Maracaibo	14	New-York via P. Cabello
Baralt	—	Curaçao	15	Bonaire, St. Thomas, St. Eustatius, St. Kitts
Miranda	15	Maracaibo	—	Curaçao.

KINDEREN.

Vertaling van DOKOTO.

Huis en school.

Max moest naar school. De dag, die 't eigenlijk Paradijs van 's menschenleven, de dag, die de zalige onverdiende vreugde tijd scheidt van de zorgen des levens, de dag die de alleenheerschappij in huis beëindigt, was aangebroken.

Met gemengde gevoelens had de jongen deze dag te gemoet gezien. Van den eenen kant verheugde hij zich op 't nieuwe, 't onbekende, en had reeds meerdere malen zijn schooltasch opgepakt en zijn fantasie had de werkelijkheid vooruitgeloopen en allerlei onduidelijke toekomstbeelden geschapen. Van de anderen kant zag hij met een zekere tegenzin op tegen een toekomst, waarin een liefdelooze koude hand in zijn leven ging ingrijpen.

Al te dikwijls had de moeder met den strengen meester gedreigd, van wien hij slaag zou krijgen, als hij niet gehoorzaam was, niet netjes rechtop zat, niet fatsoenlijk sprak, en dat alles viel de jongen soms zwaar, kwam hem soms onmogelijk voor; soms was 't hem geheel onverschillig. Ten slotte overwon de vreugde om naar school te gaan, want zijn tante vertelde zoo heerlijk van het schoolleven en van de meesters. Intusschen had zijn moeder hem geleerd tot honderd te tellen en ook de letters zoodat Max van 't begin af een goed figuur zou maken en de andere kinderen ver voor zijn.

Overtuigd van zijn zege schreed hij dapper aan de hand van zijn moeder naar school en luisterde op de lange straatweg er heen, nauwelijks naar al haar vermaningen, want hij kon zich van de gevolgen er van in die onbekende toekomst geen beeld vormen. Zijn oogen zochten de andere jongens, die ook naar school gebracht werden — spoedig vond hij er meer dan genoeg.

Op de speelplaats stond 't vol, allemaal vreemde gezichten wier vragende, starende blik ongen jongen held angstig maakte. Zwakke bleeke jongetjes stonden naast stevige dikke jongens met roode wangen, arm uitziende moeders naast op zijn Zondags gekleede.

Mevrouw Limbach overzag al die menschen.

„Weinig van de betere stand!" mompelde ze.

Ze zag een jongetje, wiens vingers krampachtig lei en griffel vasthielden en wiens zwakke moeder met holle oogen schuw naar den meester opzag.

„Als Max maar niet naast zoo een komt te zitten" dacht ze.

Toen viel haar blik op een blondkop, wiens haar recht op zijn hoofd omhoog stond, driest zag hij om zich heen, zijn hand in de sterke hand van zijn vader, onbekommerd was die jongen met zijn vuile neus.

„Een onbeschaamd gezicht — zoo jong reeds!" overwoog Mevr. Limbach, „ach waarom heb ik mijn man zijn zin gedaan en mijn kind op een volksschool geplaatst. 'k Had beter een privaatleeraar gezocht, die Max kalm voorbereidde voor 't gymnasium. Maar die tante ook met al haar geredeneer — wacht maar..."

In deze gedachtengang stoorde het hoofd der school haar. Hij begroette Mevrouw, knikte uit de hoogte en ze meende dat mijnheer, zoo'n jonge man, zich wel erg gelukkig moet voelen, in zijn klas ook een kind van deftige stand te krijgen en tegelijk begon ze hem uit te leggen, dat Max zoo flink was, zoo gemakkelijk kon leeren. Hij was wel wat wild, maar toch zoo zacht van karakter, mijnheer zou hem niet bij het raam zetten en een passende jongen naast hem plaatsen."

De jonge meester, die voor 't eerst op school stond, scheen de woorden van de „groote dame" nauwelijks te verstaan. Anders niet zonder zelfbewustzijn, scheen hij vandaag moedeloos voor die zware taak zooveel onbekende kinderzielen te moeten leiden... dan gaf hij de jongen een hand, zag de knaap liefdevol in de oogen, als wilde hij zeggen, ik zal mijn best voor je doen, en nam hem mee.

Max die eerst verwonderd was over zooveel lofprijzingen van zijn moeder, verloor alle angst voor dezen meester en zonder zich verder om zijn moeder te bekommeren, zonder haar laatste vermaningen te hooren, ging hij met de groep „nieuwen" de klas in — er zou, lacht hij, nu iets grootsch gebeuren.—

Terwijl zijn moeder naar huis terug wandelde, dacht ze: „Neen, een eerste kracht is die meester niet — zoo linksch onhandig, zelf nog een kind..."

Nog voordat Lies zich klaar gemaakt had, om de jongen van school te halen, kwam Max reeds 't huis binnengestapt, omdat de school den eersten dag eerder uitging, en hij was er trotsch op, dat hij den weg alleen gemaakt had, hij voelde zich vandaag heel voornaam, zwaarwichtig droeg hij den last van nieuwe plichten en hij had nu ook buitenshuis, recht op een plaats onder de menschen, hij was scholier!

Op de vele vragen in huiskamer en keuken, wist hij maar weinig te antwoorden: hij had moeten zeggen: hoe hij heette en waar hij woonde, den meesten tijd had hij niets gedaan, daarna had hij allerlei strepen op zijn lei moeten teekenen, hij zat in de eerste bank, de jongen naast hem heette Jacob. Deze Jacob — zooals Mevrouw Limbach met allerlei vragen uit haar Max haalde — was juist dat arme bleeke jongetje van die zwakke moeder!

„Maar dat is geen goeie buur" sprak ze verdrietig — „als je maar geen ongedierte van die arme lui in huis brengt."

„Hé, hij heeft geen ongedierte! verdedigde Max vurig zijn nieuw vriendje, zijn ooren zijn heelemaal schoon!"

Dat de vingers van dien armen jongen niet zoo erg schoon waren, daarover sprak de slimme Max niet, zijn eigen handen die bij Max altijd vuil waren, hadden zijn moeder heel wat boos worden en schelden gekost.

„Hij is echt goed" ging Max voort „en ik wil bij hem blijven zitten, we hebben al samen gespeeld?"

„Wat heb je gespeeld?"

„We hebben gesprongen. Ik heb hem ook een broodje met vleesch gegeven, 'k had er toch twee. En 't smaakte hem zoo. Hij heeft een mooi hamertje thuis. Dat wil hij mij geven."

„Dat hamertje laat je hem houden!" zei zijn vader. „Met dat broodje, dat heb je goed gedaan!

„Zeker," zei zijn moeder," maar Max kan dat kind toch niet elke morgen een broodje geven?"

„Geef hem er liever dan één mee, opdat 't onderscheid in stand niet zoo opvalt. Wil Max dit dan weggeven of deelen, dan komt dat aan de opvoeding van onzen jongen nog meer ten goede."

De moeder was 't hiermee geheel en al eens en nam zich voor zoo nu en dan iets voor 't arme kind mee te geven.

Maar na twee dagen had Max reeds een andere jongen naast zich en — andere vrienden.

Nog voor Max ging zitten, liet hij zijn ouders de strepen op zijn lei zien.

„'t Is me wat moois!" zei zijn moeder.

„Maar er, de meneer heeft me geprezen!" antwoordde de jongen. „Ik had de mooiste gemaakt!"

Omdat zijn moeder eenigszins minachtend er naar had gekeken, begon Max de strepen ook minderwaardig te vinden en zoo alles wat niet nieuw voor hem was en hem weinig moeite gaf, omdat hij 't voor hij naar school ging, thuis reeds had geleerd. Het gevoel iets geleerd en bereikt te hebben, ontbrak hem hier en daarmee de belangstelling, die elke bewuste vooruitgang begeleidt. Als de meester zijn werk prees, werkte dit nu nog alleen maar op zijn ijdelheid. Allerlei kleine dingen, die de meester hem anders liet leeren, dan de moeder hem vroeger had voorgedaan, b.v. het schrijven van sommige letters, 't wekte in Max een soort tegenzin en Mevr. Limbach vond het kleingeestig en zei „Die meester is een pedant!"

Bij 't huiswerk hielp zijn moeder hem; ze maakte zelf alles in orde, hield zijn lei en schriften schoon, sleep zelf griffel en potlooden enz.: „Max zou en moest de eerste blijven!"

Van 't heele onderricht, wist Max eigenlijk maar weinig te vertellen, slechts het huiswerk gaf de moeder een kleine kijk op het schoolleven. 't Ging haar dan ook veel te langzaam, met zevenmijlslaarzen had ze gewenscht, dat haar kind de wetenschap bereikte.

Maar één zaak verwonderde haar sterk, n.m. die jonge meester het grootste gezag voor haar kind werd, dat voor Max het weten en kunnen van den meester geen grens had en dat hij telkens zijn moeder verbeterde als ze het woord „mijnheer" wegliet; ze vond het heel gewoon dat mijnheer haar jongen een talent had genoemd, ach daarvoor zou ze hem immers duizend bewijzen kunnen geven, reeds van Max' derde jaar af — maar dat die meester dan niet dankbaar was, dat ze zoo'n kind aan zijn onderricht had toevertrouwd! . . .

Langzamerhand werd ze over den meester tevreden, meer dan ze eerst gedacht had en ze sprak dan ook vol lof over hem bij al haar bekenden, hoewel ze sommige zinnen met een stevig „maar" aanvulde. Op den naamdag van den meester moest Max een versje leeren, dit eerst thuis opzeggen en Lies moest, toen ze Max naar school bracht zes flesschen besten wijn mee nemen. Zoo meende Mevr. Limbach de school met haar huis bevriend te maken, wat haar kind ten goede zou komen.

De jonge verraste meester wist in 't begin niet, wat hij doen zou, die wijn kon hij goed voor een huiselijk feestje gebruiken, maar zijn gemoed kwam in opstand, tegen 't aannemen van afzonderlijke geschenken en 't was hem, of hij een onrecht beging. Maar omdat hij op 't zelfde oogenblik beslissen moest, meende hij een middelweg gevonden en zeide: Dank je wel hoor Max, je ouders hebben het goed

KATHOLIEKE ACTIE.

Zijn Heiligheid de Paus Pius XI laat geen gelegenheid voorbijgaan om aan de geloovigen over de geheele wereld de noodzakelijkheid aan te toonen van de „Katholieke Actie" als een van de machtigste middelen voor de geestelijke herleving van het individu, de familie en den staat, om door deze herleving tot de verwerkelijking te komen van het schoone ideaal, dat de Paus tot wapenspreuk heeft en dat het vurigste verlangen is bij Zijn wonderbare activiteit: de vrede van Christus in het rijk van Christus. De Paus bepaalt zich niet tot het lanceeren van algemeene ideeën, maar geeft, voorzoover dit mogelijk is in een rijk dat alle volkeren omvat een scherp omlijnd plan en wanneer dit plan bij een of ander volk wordt verwezenlijkt, volgt Zijn Heiligheid met waakzaam oog het edelmoedig streven van die naar Hem luisteren om in het juiste oogenblik met tact en zachtmoedigheid de juiste richting aan te geven, die voor het bereiken van het gewenschte doel noodig is.

Werd er niet kort geleden gevreesd een splitsing in de Katholieke actie van Spanje — nog pas in het eerste stadium van haar zoo gewichtig bestaan — toen van Rome een zachte wenk kwam dat allen zich voor de Republiek moesten verklaren?

Wat de Katholieke actie in het algemeen betreft, heeft de Paus de actie in Portugal te baat genomen, om de voornaamste richtlijnen dezer actie op schrift te stellen. Aan Zijn Eminentie kardinaal Patriarch van Lissabon schreef Paus Pius XI over het doel dat hierbij moet worden nagestreefd en welke middelen daartoe gebruikt moeten worden.

Op de eerste plaats moeten met de grootste zorg degenen gevormd worden, die aan het hoofd der beweging zullen staan. In elke vereeniging hangt het succes en de bloei voor het grootste gedeelte af van de leiders. Niet slechts bijzondere kennis en ijver worden hier gevorderd, maar vooral aanhankelijkheid en samenwerken met de Kerkelijke Hierarchie. Het doel der Katholieke Actie wordt door den Paus omschreven „Een herleven en herbloeien van het Christelijke leven." Hieruit volgt onmiddellijk dat het doel niet materieel maar geestelijk is, de glorie van God en het eeuwig heil der zielen. Hieruit volgt weer, dat de actie als zoodanig boven de politieke partijen staat en in zekeren zin in elk der partijen, waarvan haar leden deel uitmaken, haar doel moet trachten te verwezenlijken: de uitbreiding van Christus' Rijk in de individuen, de familie en den staat.

Uit deze laatste woorden blijkt reeds dat het niet in de bedoeling ligt van Zijn Heiligheid te beweren dat de leden der Katholieke Actie als particuliere personen niet tot een politieke organisatie kunnen toetreden, verondersteld natuurlijk dat deze organisaties de rechten van God en het geweten waarborgen; integendeel beschouwt de Paus dit toetreden als een plicht van sociale liefde, aangezien elke burger, overeenkomstig zijn sociale positie en naar de mate zijner krachten mee moet werken aan het welzijn van zijn eigen natie. Deze medewerking zal dan ook strekken tot heil van het godsdienstig leven.

Hieruit volgt dat het de taak is van de Katholieken het geweten te vormen van haar leden die bij politieke organisaties zijn aangegeven overeenkomstig de principen van onze „heilige" godsdienst, welke de eenige zijn die den vrede en waren vooruitgang aan de volkeren kan schenken. Uit dit gemis van principieele vorming volgt dat er zoovele katholieken gevonden worden die een ander geweten hebben voor hun privaat- en voor hun openbaar leven. In één woord geen enkele activeit, die kan bijdragen om het christelijke leven op te wekken of te begunstigen, is van het program en van het doel der Katholieke Actie uitgesloten. Onder de voornaamste en meest dringende werkzaamheden dezer Actie beschouwt de Paus het behartigen van de belangen der werklieden niet alleen in geestelijke, maar ook in het stoffelijke schouwt de Paus **het behartigen van de belangen der werklieden niet alleen in geestelijke, maar ook in het stoffelijke door middel van instellingen welke tot bijzonder doel hebben de sociale rechvaardigheid en de Evangelische liefde te doen zegevieren. De Paus dringt er ten sterkste op aan dat de priesters, waar dergelijke instellingen niet bestaan, deze trachten op te richten, en de bestaande te begunstigen, doch zóó dat dezen zuiver materieele aangelegenheden autonoom zijn met eigen verantwoordelijkheid**. De richtlijnen hiervoor zijn neergelegd in de encycliek „Quadragesimo Anno".

Vervolgens dringt Zijn Heiligheid er op aan om de de groote massa van het volk, dat op godsdienstig gebied zoo ontwetend is en daardoor zoo spoedig door kwaadwilligen om den tuin worden geleid, door degenlijk onderricht in goede banen te houden. Hieruit volgt dat het begunstigen en bevorderen van een goede katholieke pers tot een van de voornaamste taken behoort der Katholieke Actie. De neutrale pers — van de antikatholieke spreken we zelfs niet — valt den godsdienst indirect aan, verspreidt kennis van principen die tegen de zedewetten zijn, onder den dekmantel van vooruitgang en civilisatie.

De H. Vader besluit zijn brief met bijzonder aan te bevelen om in de grootste eendracht samen te werken met edelmoedige terzijdestelling van particuliere of plaatselijke idealen of belangen voor het welzijn van het algemeen.

Zooals iedereen weet hebben de katlieken van Spanje, die door de hoogst onrechtvaardige vervolging van een handjevol broeders raddraaiers zijn opgeschrikt, deze „Acción Catolica" onmiddellijk in het leven geroepen. Het is voor ons van groot belang te weten hoe zij, die van het eerste oogenblik hunner actie een ongeëvenaard succes boekten, de pauselijke aanwijzingen in hun land toepasten.

In een document „Principios y Bases para la georganización de la Acción Catolica en España" worden in negen punten de grondslagen dezer actie neergelegd. De vier eerste punten betreffen den Diocesanen, Provincialen en Centralen Bond, dan volgen er twee voor den parochieelen bond om te besluiten met drie punten over de sociale actie.

I) In elk diocees zullen er vier organisaties bestaan voor mannen, vrouwen, jongens en meisjes. Elk is zelfstandig en ze kunnen op particulier of officieel initiatief met elkaar in verbinding treden, wat door den geest van solidariteit en eenheid van bestuur bevorderd wordt.

II) De presidenten dezer algemeene organisatie vormen den diocesanen bond met andere leden door den bisschop te kiezen, doch deze laatsten slechts zes in getal met een adviseur. Deze bond kan een technischen Raad in het leven roepen, die bij wijze van secties het werk van den algemeenen bond moeten bestudeeren en verdeelen.

III) Wanneer de bisschoppen het noodig achten kan er een interdiocesanen bond met zijn raad gesticht worden, die echter aan de onafhankelijkheid der diocesane bonden geen afbreuk doen.

IV) Voor Spanje zal er een algemeen organisme gesticht worden, bestaande uit één delegaat van elke kerkprovincie en bovendien evenzooveel andere leden-allen leeken-door de aartsbisschoppen te benoemen, nadat zij hun onderhoorige bisschoppen gehoord hebben.

V) De parochieele bonden worden samengesteld uit de presidenten der vier groepen (mannen, vrouwen, jongens en meisjes,) en eenige andere personen, bekend om hun godsdienstigheid, ijver en geschiktheid voor deze actie. Men vernietige niets van het goede dat bestaat, maar trachte alles te bestendigen en aan het doel van de actie ondergeschikt te maken in parochieelen zin. Alle parochieele bonden vormen te samen **de diocesane federatie van de Katholieke Actie** ten dienste van de bisschop; zij ontvangen de richtlijnen van den diocesanen bond, die hen ook voor de wet vertegenwoordigt.

VI) Alle instellingen van godsvrucht, liefdadigheid, cultuur enz., die niet den officieelen bond uitmaken moeten op een of andere wijze met den parochieelen en diocesanen bond vereenigd zijn; zooals b.v. de Vincentius vereeniging.

VII) Alle instellingen en werken van economisch-sociaal karakter of gilde-bonden vormen geen integreerend deel van de Katholieke Actie hoewel zij op godsdienstig en zedelijk gebied van denzelfden geest geinspireerd zijn; zij zijn met de K. A. verbonden, aangesloten.

VIII) Deze aansluiting en de wederzijdsche verhoudingen hebben de volgende normen tot grondslag:

a) van den kant der K. A.:

1) Erkenning der aansluiting door middel van den technischen raad (of secretariaat) voor economische zaken, samengesteld uit leden van den centralen bond.

2) Bestudeeren en uitwerken van een economisch, sociaal program volgens de katholieke principen, de katholieke gedachten verspreiden over alle sociaal-economische problemen; en medewerken aan de verspreiding en bekendmaken van de pauselijke encyclieken over deze stof.

3) De leidende programma's voor de manifestaties van de actie en van de katholieke gedachte in Spanje voorbereiden en aangeven en zoo de leiders en propagandisten der economisch sociale instituties en organisaties op godsdienstig en zedelijk gebied vormen en steunen.

4) Voorzien in de godsdienstige en moreele hulp van de georganizeerden in genoemde economisch-sociale instituten.

b) Van haar kant verplichten zich de economisch-sociale organizaties, die bij de Katholieke Actie zijn aangesloten:

1) Een program te volgen geinspireerd door de katholieke gedachte.

2) methodes aan te wenden die conform zijn met de wetten der rechtvaardigheid en der chistelijke liefde.

3) Aan de geassocieerden niet alleen technischen maar ook godsdienstigen en zedelijken bijstand te verleenen.

4) Er voor zorgen dat haar leiders behalve een grondige technische voorbereiding ook een diepen christenlijken geest hebben en de geschiktheid voor het apostolaat.

5) Zich als doel te stellen niet alleen de materieele en sociale verbetering, maar ook de moreele en geestelijke verheffing van de geassocieerden.

6) Zich onafhankelijk te houden van alle politieke partijen, niet alleen omdat deze vreemd zijn aan de katholieke actie maar ook om zich te vrijwaren voor wisselvalligheden, en zich te onttrekken aan het gevaar om door haar verpletterd te worden.

IX) De gemiddelde leeftijd voor den jongens- en meisjesbond is van zeventien tot dertig jaar, waarna men overgaat naar den mannen- of vrouwenbond. Getrouwde personen echter kunnen onmiddellijk tot de laatste bonden toetreden of daartoe overgaan. Voor het zeventiende jaar wordt de jeugd in denzelfden geest getraind in de scholen, congregaties enz.

De Graal.

Aan den oproep door den Paus voor Katholieke Actie is door Holland op bijzondere wijze gehoor gegeven. Een Nieuwe congregatie van zusters was daar in 1921 gesticht, die zich de dames van de Graal noemden.

Deze congregatie had zich eerst toegewijd aan de bekeering van niet-katholieke meisjes en jonge vrouwen, maar veranderden dat doel op wensch van den bisschop van Haarlem, Mgr. Aengenent in een meer algemeen: het katholiek welzijn der meisjes op elk gebied en overal.

Zij streven er nu naar om het godsdienstig leven van het moderne katholieke meisje op te wekken en tevens haar stoffelijk welzijn te bevorderen. Er zijn reeds 15.000 Graalmeisjes in Holland en het voorbeeld vond reeds navolging in Duitschland, Engeland en elders.

Het Eucharistisch Congres in Dublin het vorig jaar werd door 200 Hollandsche Graalmeisjes bijgewoond met haar leidsters die een speciale boot afhuurden, om ze naar Ierland te brengen en door haar uniform, en vanen, door haar marcheeren in volmaakte orde en haar gedrag, vielen zij onmiddellijk in het oog. Op Zondag 29 October het het vorig jaar gaven 500 Engelsche Graalmeisjes een massa-uitvoering van het tooneeistukje „Every Man" in de Royal Albert Hall in Londen onder beschermheerschap van zijn Eminentie Kardinaal Bourne. Een van de tooneelspeelsters was een achtentwintig jaar oude „society" dame, die bij snelwedstrijden van motorfietsen menigmaal naar den eersten prijs gedongen heeft, Miss Elisabeth Makins uit Gloucester, die zes jaar geleden tot het katholieke geloof bekeerde. De opvoering maakte op haar zulk een indruk, dat zij zich naar Holland begaf en daar novice werd in het moederhuis.

De Graalmeisjes leggen geen gelofte af, maar beloven slechts te zullen werken voor de uitbreiding van Christus' koninkrijk. Zij zijn vrij te huwen en worden daartoe zelfs aangespoord om kinderen van het geloof voort te brengen. **De zusters — de dames van den Graal — die het hoofd en de leidsters** zijn van de beweging, hebben een twee en halfjarig noviciaat in het moederhuis en dragen daar een zuiver wit kleed in den vorm, welken de H. Maagd volgens traditie zou gedragen hebben. Het noviciaat is zeer streng, maar daarna komen zij in de wereld, gekleed als andere dames, om zich vrijer in verschillende kringen te kunnen bewegen voor het aanwerven der Graalleder.

De naam „Graal" is afkomstig van H. Graal of kelk, waarvan de Goddelijken Zaligmaker zich zou bediend hebben bij het laatste Avondmaal en waarin Jozef van Arimathea het H. Bloed uit Christus' doorstoken zijde zou hebben opgevangen, wat in de middeleeuwsche sagen en romans zoo dikwerf is beschreven en bezongen. Zoo b.v. in de sage van den Engelschen Koning Arthur en zijn ridders van de Ronde Tafel zou alleen de Ridder die geheel zuiver was in staat zijn den H. Graal te vinden, en die ridder was Sir Galahad, wiens sterkte was als van tien omdat zijn hart rein was.

De hoofdzetel van den Londenschen Graal is in 58 Sloane Street S. W. I. er is een tweede Graalhuis in 271 Upper Street Londen N. I.

Om Graallid te worden zijn de meisjes zes maanden aspirant en elk die den leeftijd van twaalf jaar bereikt heeft kan toetreden.

Na het aspirantschap is men voor zes maanden candidaat. Na het lidmaatschap van een jaar wordt men vol lid met het recht om het uniform en insigne te dragen. De verschillende groepen zijn te onderscheiden door de kleuren van het uniform, welke kleuren echter altijd helder en scherp zijn, zooals ook in de banieren. Twee of meer zusters leven in elk Graalhuis; sommigen der leden — maar niet velen — leven te samen met de Zusters; zij vormen het keurkorps en hebben ook de leiding bij het regelen der groepen.

In elk huis is een kapel, waar ook het Allerheiligste tegenwoordig is. Wat haar werken naar buiten betreft: het is voor alles een beweging, een georganiseerd leekenapostolaat voor de katholieke meisjes en jonge vrouwen om de wereld voor Christus te winnen en de zielen voor God. Niet alleen de persoonlijke heiliging der leden wordt nagestreefd, maar ook de bekendmaking van het geloof aan anderen vooral door een voorbeeldig leven door ieder in haar eigen kring.

Meisjes van alle standen zijn leden; rijken en armen, studenten der universiteit en fabriekmeisjes, kantoor en winkelmeisjes.

Toen de vijftien eerste zusters of Graaldames met de goede zaak begonnen op 1 Maart 1929 gingen vijf studeeren aan de verschillende universiteiten en de anderen zochten een betrekking op de fabrieken, in winkels en werkplaatsen om zoo contact te krijgen met de meisjes van alle rangen en standen. Er zijn nu meer dan 110 zusters en 25 Graalhuizen in Holland met, als reeds vermeld, over de 15.000 leden.

Elk jaar moeten de zusters een maand naar het moederhuis terugkeeren om haar apostolischen geest en ijver te hernieuwen en te vermeerderen, en na vijf jaar blijven ze daar twaalf volle maanden.

Het dagelijksch gebed van den Graal is het volgende: „Heer laat mij groeien tot dat, waartoe Gij mij hebt voorbestemd. Heer ik weet dat Gij voor mij als meisje, als jonge vrouw, een bijzondere taak hebt weggelegd; dat Gij iets van mij verwacht; dat ik Uw apostel kan zijn. Heer, help mij begrijpen dat Gij verlangt, dat Uw **glansrijk beeld in mij uitstrale en leer mij mijn plichten geheel al te vervullen.**"

Ook als een sociaal- en cultuurbeweging leert de Graal de meisjes haar verborgen talenten te ontwikkelen en haar gaven tot het hoogste op te voeren. Daarom zijn in elk Graalhuis kamers voor verschillende klassen, voor lezingen en conferenties: en niet alleen wordt er godsdienstig onderricht gegeven en karakters gevormd, maar ook worden daar cursussen gegeven van allerlei aard: talen, eerste hulp, gymnastiek, muziek, zingen, tooneelspel enz. In Rotterdam zijn speciale klassen, waar de bijzondere aanleg van elk meisje wordt onderzocht en haar wordt aangeraden, voor welk werk zij het meeste geschikt zijn. In Limburg is een school gevestigd voor huisvlijt. In Amsterdam is een Graalhuis bestemd voor meisjes, die voor hoogere studies opgaan.

Spelen, die verheffend werken én op de speelsters én op de toeschouwers worden geregeld opgevoerd, vooral de mysteriespelen der middeleeuwen. Op 't feest van Alle Heiligen worden in Holland processies georganiseerd; de verschillende groepen trekken uit met toortsen of met gekleurde lantaarns.

De eerste openbare opvoering, welke op Paschen 1931 gegeven werd, was een massakoor "De Koninklijke Weg des Kruises," genomen uit het twaalfde hoofdstuk van Thomas a Kempis. Navolging van Christus.

Op 't Pinksterfeest 1932 hielden 10.000 Graalmeisjes een wonderbare demonstratie in het Stadion van Amsterdam, 350 meisjes dansten bij 't „Veni Sancte Spiritus." Op den achtsten Januari 1933 gingen 1000 Hollandsche Graalmeisjes naar Berlijn en namen met 400 Duitsche meisjes deel aan het mysteriespel „Rorate" in het Berlijnsche Sportpaleis, waar zij voor haar dans en koorgezang het Rorate, Venite adoremus en Magnificat gebruikten. Het Magnificat was verdeeld in twee koren, het een vertegenwoordigde Maria, het ander de engelen. Voor de opvoering werd een demonstratie gegeven op een van de voornaamste pleinen der hoofdstad: de uitvoering zelve geschiedde in het Hollandsch, Duitsch en Engelsch; dit laatste ter eere van den Engelschen bisschop Mgr. Myers, hulpbisschop van Kardinaal Bourne, die ook tegenwoordig was. 12.000 menschen onderstreepten het groote succes dezer bijeenkomst. De correspondent van The Universe, een Engelsch katholiek nieuwsblad schreef hierover: „Hoe deze Hollandsche meisjes het geleerd hebben om deze schoone verzen in het Duitsch te zeggen en de psalmen en hymnen in het Latijn te zingen en alles in schoon rythmischen dans uit te drukken, blijft het geheim van die haar leerden. De proclamatie van haar besluit om de wereld te winnen voor Christus Koning was subliem en het gansche auditorium vereenigde zich met het gezang van het mooie lied: Stille nacht, heilige nacht; de indruk was overweldigend.

Varia.

Het grootste standbeeld van den Zaligmaker in de Vereenigde Staten was eenige maanden geleden opgericht in Cassells, Colorado, op een berg 9.253 voet boven de zeespiegel. Het standbeeld zelf is 30 voet hoog en rust op een voetstuk van 22 voet. Een arm in uitgestrekte houding is 14 voet in lengte.

Een der gunstige gevolgen van het jubileumjaar, dat thans nog over de geheele wereld gevierd wordt, is dat in Zuid-Oost Europa de hereeniging van de schismastieke kerk met Rome veel in belangstelling gewonnen heeft. Dit is vooral waar voor de Bulgaarsche Orthodoxe Kerk.

Een groot aantal van hare leden leggen een zeer sympatieke houding aan den dag tegenover de Heilige Stoel. Een verklaring van tamelijk recente datum, geteekend door de Orthodoxe studenten van hun Theologische faculteit aan de universiteit van Belgrado zegt dat zij betreuren, dat sommigen trachten haat en tweedracht te zaaien tusschen de katholieke en orthodoxe kerken en dit in een tijd dat de gansche christenheid bedreigd wordt door de verwoestende krachten van het bolsjewisme.

---

gemeend, ik wil nu daarom, om je geen verdriet aan te doen, dit geschenk aannemen, maar dat moet je voortaan nooit meer doen, jongen."

Mevr. Limbach lachte, toen ze dit alles te hooren kreeg, in haar „groote menschenkennis," stil in zich zelf en 't volgend jaar op meesters naamdag, gaf ze Max een prachtig juweel mee dat in een sierlijk doosje schitterde. Maar nu wees de meester het geschenk rustig van de hand, hij overwon zich en in later jaren, toen de student Limbach hem zonder groet voorbij liep, was hij in zijn hart God dankbaar voor zijn weigering.

Het tweede jaar bleef Max niet langer de eerste in zijn klas. Meerdere jongens raakten hem voor. Zelfs Willy werd nu een concurent en de meester had al lang zijn gedachten over den „talentvollen" jongen veranderd. Hij zag dat alles slechts het voordeel was geweest van huiselijke vóórstudie.

Max kreeg nu veel huiswerk en de moeder had haar handen vol om Max zijn werk goed te doen maken. Ze werd er zenuwachtig van en haar uitroep „Domme jongen" werd telkens gehoord. De eer van haar huis en haar liefde voor haar Max dreven de moeder tot dagelijks gezamenlijken arbeid en zoo bleef Max 't tweede jaar nog een goed scholier.

Het derde leerjaar werd gegeven door leeraar Melzer. Dit was een man, die voornamelijk zijn kracht gaf aan arme of verwaarloosde kinderen en die de jeugd van betere stand weinig bijzondere aandacht schonk.

Max kreeg gewoon de plaats volgens zijn lengte en het was nu niet meer Max, maar Limbach.

Wel had Max zich zeer over zijn overgaan verheugd en met de andere jongens zijn vorige meester als niet meer toereikend beschouwd, maar wat dacht hij nu nog dikwijls aan die jongen meester terug. Hij voelde zich bedroefd en verlaten en kon zich niet opwerken tot de eerste van zijn klas.

De nieuwe meester stak zijn oordeel niet onder stoelen of banken. De moeder luisterde ongeloovig en met tegenzin naar zijn oordeel, en als Max met een minder goed rapport thuis kwam, zeide ze, dat ze dezen man niet voor de rechte man op de rechte plaats hield en stilzwijgend werd het woord „mijnheer" weggelaten.

Het huiswerk vermeerderde zich steeds en werd een plaag voor moeder en kind. Met spijt dacht zij aan vrouw Follmann, die heel de dag druk haar huiselijke bezigheden deed en zich niet met de wetenschappelijke vooruitgang van Willi bemoeide, 't eenige wat deze riep: Willi denk aan je huiswerk of Willi heb je je werk al af? Die woorden waren voor Willi genoeg. En Mevr. Limbach.... dan beloofde ze weer een mooie wandeling, dan weer lekkernij, telkens iets. Ze luisterde niet naar de raadgevingen van haar schoonzuster en regelde alles naar haar opvoedkundige „invallen". Ze werkte Max' studie meer tegen dan ze dacht, als zij b.v. alle sommen voormaakte enz. om haar lieve kind maar gauw van zijn huiswerk te verlossen. Kwam de jongen met 't mooie huiswerk op school, dan bleek spoedig als Max een beurt kreeg, dat hij er eigenlijk niet veel van af wist en zoo leerde de jongen dagelijks naar nieuwe uitvluchten omzien.

In 't dagboek van haar schoonzus, de leerares, had Mevr. Limbach kunkunnen lezen, wat deze haar zoovele malen vergeefs had voorgehouden: Zelfstandigheid! Dit woord moet met gouden letters geschreven staan in alle arbeid van ouders en opvoeders. Zooals de maag, die enkel slappe soep te verteeren krijgt, ongeschikt wordt, zoo ook een kind voor wie alle moeilijkheden wordt weggenomen."

De tegenzin van Mevr. Limbach tegen leeraar Melzer steeg vooral, toen deze eens een van haar zeer vele briefjes om Max te verontschuldigen niet aannam. Ze vond dit ongehoord. Maar toch was 't gevolg, dat 't te laat komen van Max veel minder werd. „De school moet de ouders door middel van de kinderen opvoeden" zei de leeraar eens tot zijn collega's, 't was maar goed dat Mevr. Limbach deze woorden niet hoorde.

Eens kwam Max ontdaan en verlegen thuis. Hij had de eerste klappen gehad. De moeder begreep het dadelijk:

„Wat? Waarmee? Waarom?"

„Ik was op de schoolmuur geklommen."

„Anders niets?"

„Neen."

De moeder onderzocht de plek waar de stok had getroffen en zag striemen:

„Wat een wilde!" riep ze en ontnam aldus de kastijding haar zedelijke waarde.

„O 't doet nog pijn!" klaagde de jongen.

„Arm kind, waarom ging je ook op die muur?"

„Ach we speelden wie er 't eerst op was."

Mevrouw ging met haar jongsn naar haar man.

„Ik geloof 't het beste, als je eens met dien meester gaat praten. Zulke dingen kunnen we ons toch niet laten welgevallen. 't Is schande!"

„Kalm, kalm vrouwtje" en de architect nam zijn zoon in verhoor, 't klauteren op de muur was streng verboden, Max had zich herhaaldelijk niet aan dat verbod gestoord, en nu dezen keer, was een brok steen los geraakt en omlaag gevallen.

„Je was dus al lang ongehoorzaam en heb je straf volop verdiend! „Gehoorzaamheid is de eerste deugd van elk kind". Ik zal dien leeraar bedanken!"

„Dat zul je niet!" viel zijn vrouw hem in de reden — anders krijgt ons kind elke dag slaag!"

„Ja als Max elken dag ongehoorzaam is."

„Dat is hij niet. Je kunt dien man niet bedanken!"

Als de architect zag, dat 't gevoel van zijn vrouw haar verstand overheerschte, sprak hij kalm:

„Goed ik zal hem niet schrijven maar bij gelegenheid mondeling danken". „Maar dit zeg ik je jongeheer, als je weer eens slaag op school krijgt, wacht je een tweede portie in huis! Voor straf, eet je vandaag niet aan tafel mee."

Ontevreden, verliet de moeder met haar zoon 't kantoor van haar man. Maar op den gang zei zij:

„Ik waarschuw je streng, dat zoo iets niet meer voor komt!" 's Middags at mevrouw niets, ze speelde de gekrenkte onschuld en was zwijgzaam tot 's avonds.

Maar haar uitdrukking: Wat een wilde! had de zedelijke invloed van de straf weggenomen en 't scheelde niet veel, of de jongen had zoowel de leeraar als zijn vader een tyran genoemd. —

Op 't einde van 't jaar kreeg Max weer klappen op school en wel om luiheid en liegen. De leeraar wist heel goed, dat 't niet de eerste leugen was, en dit deed de opvoeder van harte leed om den jongen en in deze stemming sloeg bij hem.

Max wilde dit alles thuis verzwijgen, maar een andere jongen vertelde 't aan Elsje en 't kleine zusje bracht het nieuws bij moeder. Zoo wist deze er al alles van, toen Max binnen kwam en ze sloeg in haar kwaadheid Max rechts en links om de ooren.

„Zeg er toch niets van aan vader! fleemde de jongen en beloofde bij hoog en laag dat 't nooit meer zou voorkomen.

Zijn moeder wilde zwijgen omdat ze den toorn van haar man vreesde, maar deze kwam het toch te weten door een brief van den leeraar en de klappen vielen nog harder, boos als hij was op 't zwijgen der moeder. Op 't geschreeuw van haar jongen, ijlde mevrouw naar het kantoor en trachtte Max te beveiligen.

„Jullie mannen zijn zonder eenig gevoel!" schreeuwde ze. „Ik heb hem al meer dan genoeg gestraft" en ze was ontroostbaar over de ongevoeligheid van een vader, die de slagen niet telde, over de ongeschiktheid van den leeraar, over haar jongen met zijn leugens en dat Max steeds maar geen wonderkind bleek te zijn, maar jammer genoeg, dacht ze niet aan haar eigen dwaasheid. Ze wilde 't feit niet over 't hoofd zien, maar telkens noemde ze den leeraar de hoofdschuldige, ook toen de huiselijke oneenigheid reeds lang voorbij was.

„Ik heb eens gelezen, dat de leeraar de fouten van zijn leerlingen in zichzelf moet zoeken. Als er goed toezicht is, klimmen de kinderen niet op een muur. En toezicht houden is een van zijn ambtsplichten! Voor 't huiswerk moet hij zijn leerlingen begeesteren en ze zoo les geven, dat ze dat werk zelf kunnen maken, dan komen er geen leugens! Onder zijn bekwaamheid moet mijn goede Max lijden. En wat een fouten maakt de jongen in zijn werk! Hij gaat zichtbaar achteruit. Vorig jaar was hij veel beter! Ik zal dat bij gelegenheid dien mijnheer eens aan zijn verstand brengen."

Ontsteld luisterde de leeraares, haar schoonzus en dacht: O wat een redeneerende, blindmakende overdreven moederliefde! En trachtte den leeraar te verdedigen, maar Mevrouw Limbach sneed onmiddellijk alle gesprek af en besloot: Met Paschen gaat Max naar 't gymnasium en dan zijn we van al die ellende af!"

„Goed" gaf de architekt toe, om onaangenaamheden te voorkomen "Als we dan maar niet van de wal in de sloot raken, je moet echter bij voorbaat weten, dat ik met tegenzin toegeef."

„Ach, ik ben natuurlijk weer de zondebok!" riep mevrouw in haar overprikkelde zenuwachtigheid en verliet de kamer, terwijl ze de deur harder dicht deed dan gewoonlijk.

De leeraares bood aan, Max zooveel mogelijk bij te werken en gaf hem les tot Paschen.

Op 't eind der schoolmaanden, ging Max afscheid nemen van zijn leeraar, omdat, zooals zijn moeder hem zeide, de goede manieren dat zoo vorderden en, voegde de vader er bij, omdat we 't uit dankbaarheid verplicht zijn.

Kort daarop was Max student van 't gym. in zijn geboorteplaats.

Wordt voortgezet.